

Nr 6 A.

Ankom till riksdagens kansli den 5 april 1918 kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående regleringen av utgifterna under riksstatsens för år 1919 sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet. (3:e avd.)

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 14 januari 1918 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t i punkt 1 under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att
dels från och med år 1919 fastställa följande övergångsstat för civildepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli

Övergångs
stat.
[1.]*

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Provisoriskt avlönings-tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
1 kanslisekreterare	2,500	1,500	1,200	5,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
2 d:o	5,000	3,000	2,400	10,400	

dels förklara, att å övergångsstaten uppförd befattningshavare skall vara skyldig att bestrida en andre kanslisekreterarebefattning i civildepartementet samt att det i den ordinarie staten upptagna avlöningsbeloppet för sistnämnda befattning skall för motsvarande tid besparas ävensom att beträffande det i övergångsstaten upptagna provisoriska avlöningsstillägget skola gälla de för dylikt tillägg för befattningshavare i statsdepartementen för år 1917 fastställda grunder och villkor,

*) Hänvisar till punkt i statsverkspropositionen.

dels ock, vid bifall till vad sålunda föreslagits, från och med år 1919 i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag, övergångsstat, med 15,600 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 4—5 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över civilärenden ovannämnda dag.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit utskottet anledning till annan erinran än att det av Kungl. Maj:t äskade anslaget torde — i likhet med vad fallet är beträffande motsvarande anslag under fjärde och åttonde huvudtitlarna — böra betecknas såsom »förslagsanslag, högst».

Utskottet får sålunda hemställa,

Nytt anslag.

att riksdagen må

a) från och med år 1919 fastställa följande övergångsstat för civildepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli

	Lön.	Tjänst- görings- pennin- gar.	Provi- soriskt avlönings- tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
1 kanslisekreterare	2,500	1,500	1,200	5,200	Efter 5 år kan lö- nen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
2 d:o	5,000	3,000	2,400	10,400	

b) förklara, att å övergångsstaten uppförd be-
fattningshavare skall vara skyldig bestrida en andre
kanslisekreterarebefattning i civildepartementet samt att
det i den ordinarie staten upptagna avlöningsbeloppet
för sistnämnda befattning skall för motsvarande tid
besparas ävensom att beträffande det i övergångs-
staten upptagna provisoriska avlöningsstillägget skola
gälla de för dylikt tillägg för befattningshavare i stats-
departementen för år 1917 fastställda grunder och
villkor,

c) vid bifall till vad sålunda föreslagits, från och
med år 1919 i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag,
om 15,600 kronor, benämnt »Övergångsstat, förslags-
anslag, högst».

2:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 2 därom gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 6) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Extra föredragande för mål hos regeringsrätten.

[2.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *avlönande av en extra föredragande inom civildepartementet för mål hos regeringsrätten* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 7,000 kronor, därav 2,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar.

3:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 3 gjorda förslag får utskottet hemställa,

Extra föredragande för stadsplane- med flera ärenden.

[3.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *arvode åt en extra föredragande inom civildepartementet för stadsplane- med flera ärenden* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

4:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i punkt 4 gjorda framställning får utskottet hemställa,

Handsekreterare åt statsministern.

[4.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till en *handsekreterare åt statsministern* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

Överståthållarämbetet.

5:o) Kungl. Maj:t har i punkt 5 föreslagit riksdagen att för provisorisk förbättring av de hos överståthållarämbetet anställda manliga och kvinnliga extra tjänstinnehavares avlöningsförmåner på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 11,100 kronor.

Provisorisk löneförbättring för extra tjänstinnehavare hos överståthållarämbetet.

[5.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 8—10 i åberopade statsrådsprotokollet.

För provisorisk förbättring av de hos överståthållarämbetet anställda manliga och kvinnliga extra tjänsteinnehavares avlöningsförmåner

har riksdagen de senare åren på extra stat anvisat anslag till följande belopp, nämligen: för år 1914 10,200 kronor, för år 1915 10,300 kronor samt för vardera av åren 1916—1918 10,600 kronor.

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna förhöjningen av anslaget är föranledd därav, att en av de hos ämbetet anställda kanslisterna, som för närvarande åtnjuter ett ålderstillägg, för år 1919 ansetts böra uppbära ytterligare ett ålderstillägg å 300 kronor samt att ett kvinnligt biträde likaledes från och med samma år bör komma i åtnjutande av ett ålderstillägg å 200 kronor.

Utskottet som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får alltså hemställa,

Ökat anslag.

att riksdagen må för *provisorisk förbättring av de hos överståthållarämbetet anställda manliga och kvinnliga extra tjänst innehavares avlöningsförmåner* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 11,100 kronor.

Utgivande av
»Polisunder-
rättelser».

[6.]

6:o) I punkt 6 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till fortsatt utgivande av tidningen »Polisunderrättelser» på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 48,000 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 10—12 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål anvisade sistlidet års riksdag ett förslagsanslag, högst, 38,400 kronor.

Den nu föreslagna ökningen av anslaget är föranledd av prisförhöjning å tryckalster, ökade arbetslöner, höjda klichépris och tidningens utvidgning.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som i likhet med departementschefen förutsätter, att överståthållarämbetet genom att offentlig infordra anbud å tryckning och klichéer söker såvitt möjligt nedbringa kostnaderna för tidningens utgivning, har ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande framställning och får förty hemställa,

Ökat anslag.

att riksdagen må till fortsatt utgivande av tidningen »Polisunderrättelser» på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 48,000 kronor.

7:o) Kungl. Maj:t har i punkt 7 föreslagit riksdagen att till bestridande av utgifter för registrering av automobiler på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 5,300 kronor att i första hand utgå av inflytande registreringsavgifter för automobiler.

Registrering
av automobiler.

[7.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 12—14 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen på extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag av 4,500 kronor. Den nu föreslagna ökningen, 800 kronor, belöper sig med 500 kronor på höjda tryckningskostnader och 300 kronor på ersättning åt räkenskapsföraren hos överståthållarämbetets avdelning för polisärenden för uppbörd av registreringsavgifter och arbete med registreringens kungörande.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förvarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må till *bestridande av utgifter för registrering av automobiler* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 5,300 kronor att i första hand utgå av inflytande registreringsavgifter för automobiler.

Ökat anslag.

Landsstaten.

8:o) Kungl. Maj:t har i punkt 8 föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kan komma att avlätas, beräkna det ordinarie anslaget till övergångsstat till oförändrat belopp eller 82,700 kronor.

Övergångsstat samt anslaget till tjänstemän och betjante vid länsstyrelserna.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i en den 19 mars 1918 dagtecknad proposition, nr 193, föreslagit riksdagen att minska det under landsstaten å ordinarie stat uppförda anslaget »övergångsstat», nu 82,700 kronor, med 27,700 kronor till 55,000 kronor.

[8.]

I samma proposition har Kungl. Maj:t jämväl föreslagit, att riksdagen måtte höja det ordinarie anslaget till tjänstemän och betjante vid länsstyrelserna, nu 1,296,650 kronor, med 3,600 kronor till 1,300,250 kronor.

Över dessa framställningar kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Polisväsendet
på lands-
bygden m. m.
[9.]

9:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 9 gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 16) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1919 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag av 500,000 kronor att, huvudsakligen under de i statsrådsprotokollet över civilärenden den 21 februari 1908 angivna villkor för åtnjutande av bidrag från anslaget, användas till *av-löning och underhåll av särskild polisstyrka på landet*, där sådan kan av förhållandena påkallas, under med-givande tillika, *dels* att av detta anslag erforderligt belopp må användas till åtgärder i särskilda fall för grövre brotts upptäckande och misstänkta personers efterspanande och gripande, *dels ock* att Kungl. Maj:t må av anslaget använda lämpligt belopp till årsarvode åt den polistjänsteman, som förordnas att inom civil-departementet biträda ej mindre vid förande av register över den polisstyrka, som kan komma att ur vissa städers poliskårer ställas till länsstyrelsernas förfogande för beredande av polisskydd vid oroligheter å rikets landsbygd, än ock vid beredning inom departementet av frågor om samma polisstyrkas användning i förekommande fall.

Arvode åt
lappfogdar
m. m.
[10.]

10:o) I punkt 10 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge samt ersättning åt lappfogdar och lappförmän ävensom ordningsmän inom lappbyarna m. m. på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 31,300 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 17—21 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål anvisade sistlidet års riksdag å extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 22,300 kronor. Av detta anslag har 12,000 kronor beräknats såsom årsarvode åt tre av de för närvarande anställda fyra lappfogdarna med 4,000 kronor åt dem vardera. Avlöningen till den fjärde lappfogden har hittills bestritts av medel från Norrbottens lappfond.

Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag innebär, att jämväl sistnämnde lappfogdes avlöning skulle bestridas av anslag å riksstaten samt att

fogdarnas avlöning skulle höjas med 1,000 kronor och sålunda utgöra 5,000 kronor för dem vardera. Denna löneförhöjning har Kungl. Maj:t föreslagit utgå redan från och med innevarande års början och för den skull äskat medel härtill å 1918 års tilläggsstat, därvid dock avlönings-tillägget för fjärde lappfogden ansetts såsom hittills böra utgå från Norrbottens lappfond.

Att arvudet till den lappfogde, som hittills avlönats av medel från Norrbottens lappfond, från och med nästkommande år utgår av förevarande anslag har utskottet ansett sig böra tillstyrka.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts framställning om förhöjning från och med år 1919 av nu utgående arvoden till lappfogdarna med 1,000 kronor till dem vardera har utskottet jämväl funnit sig böra biträda. Däremot har utskottet icke kunnat tillstyrka, att denna avlöningsförhöjning skulle utgå redan från och med innevarande år, enär därigenom löneregleringen för ifrågavarande befattningshavare i viss mån komme att erhålla retroaktiv karaktär.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge samt ersättning åt lappfogdar och lappförmän ävensom ordningsmän inom lappbyarna m. m.* på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 31,300 kronor.

Ökat anslag.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

11:o) Kungl. Maj:t har i punkt 11 föreslagit riksdagen att till förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt i väg- och vattenbyggnadsdistrikten på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 40,825 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 21—72 i åberopade statsrådsprotokollet.

Förstärkning
av arbets-
krafterna hos
väg- och
vattenbygg-
nadsstyrelsen
m. m.

[11.]

De av Kungl. Maj:t föreslagna förstärkningarna av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens arbetskrafter avse samtliga de ordinarie avdelningar, varå ärendena handläggas inom styrelsen, nämligen den s. k. tekniska avdelningen, järnvägsavdelningen och den administrativa avdelningen.

Å styrelsens *tekniska byrå* äro för närvarande anställda följande ordinarie tjänstemän: en förste byråingenjör, två byråingenjörer och

en notarie. Därjämte är till arvoden åt två ingenjörbiträden beräknat ett belopp av 7,200 kronor att utgå av den å staten uppförda anslagsposten till arvoden åt ingenjörbiträden m. m.

Enligt Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag skulle å extra stat för år 1919 upptagas två biträdande ingenjörer med en avlöning av högst 3,600 kronor vardera, och skulle det härför erforderliga beloppet sålunda utgöra 7,200 kronor.

Å styrelsens *järnvägsbyrå* finnes för närvarande, förutom byråchefen, anställd följande ordinarie personal, nämligen en förste byråingenjör och en byråingenjör, varjämte av anslagsposten till arvoden åt ingenjörbiträden m. m. arvoden utgå till två extra biträdande ingenjörer med 3,600 kronor till en var ävensom till en amanuens.

Vidare har riksdagen för möjliggörande av en verksam kontroll å enskilda järnvägars rullande materiel beviljat anslag å extra stat för varje år från och med år 1905; och har senast nästlidet års riksdag på extra stat för år 1918 för detta ändamål anvisat ett förslagsanslag, högst, 7,900 kronor. Detta anslag är avsett att användas dels till arvode åt en maskininspektör med 6,500 kronor, dels ock till tilläggsarvode med 1,400 kronor åt den ene av förenämnda extra ingenjörer, vilken har att biträda maskininspektören.

Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle till förstärkning av järnvägsbyråns arbetskrafter å extra stat för år 1919 erfordras följande belopp:

för en maskininspektör	kronor	6,500: —
» » trafikinspektör	»	7,000: —
» tilläggsarvode åt maskininspektörens assistent.....	»	1,400: —
» en assistent åt trafikinspektören.....	»	5,000: —
» » manlig kontorsskrivare	»	2,000: —
» ett kvinnligt skrivbiträde	»	1,175: —
eller tillhopa kronor		23,075: —

Å styrelsens *administrativa byrå* finnas, förutom byrådirektören, följande ordinarie tjänstemän, nämligen en registrator, vilken tillika är aktuarie, samt en revisor och bokhållare. Av nu nämnda befattningshavare åtnjuter byrådirektören andra gradens avlöning, under det övriga två tjänstemän tillhöra första lönegraden. Å byrån äro vidare anställda två amanuenser, för vilkas avlöning av anslagsposten till arvoden åt ingenjörbiträden m. m. beräknats ett belopp av 4,250 kronor.

Till förstärkning av denna byrås arbetskrafter har nu Kungl. Maj:t hemställt om anvisande av anslag till avlönande av två tjänstemän i första lönegraden, vilka tjänstemän med hänsyn till arten av det arbete, som skulle åligga dem, lämpligen borde benämnas revisorer. Avlöningen till dessa extra tjänstemän har, på sätt i allmänhet plägar ske, ansetts böra utgå med den för ordinarie befattningshavare i samma lönegrad bestämda begynnelselönen, minskad med ett belopp, i runt tal motsvarande ordinarie befattningshavare åliggande pensionsavgift för egen pensionering, och har alltså beräknats till 3,900 kronor för vardera eller till sammanlagt 7,800 kronor. För arvode åt vikarier under de ifrågavarande tjänstemännens semester har departementschefen beräknat ett belopp av 250 kronor. I enlighet härmed skulle kostnaden för dessa tjänstemän komma att uppgå till 8,050 kronor. Då emellertid genom indragning av en utav de nuvarande amanuensbefattningarna ett belopp av 2,000 kronor kunde påräknas av anslaget till arvoden åt ingenjörbiträden och amanuenser m. m., har departementschefen ansett, att det för ifrågavarande ändamål erforderliga beloppet kan bestämmas till 6,050 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär vidare en uppdelning av det övre norra väg- och vattenbyggnadsdistriktet i två distrikt. Härigenom skulle Norrbottens län och Västerbottens län bilda var sitt distrikt, vart och ett med en distriktschef och en distriktsingenjör. För detta förslags genomförande skulle för anställande av en extra distriktschef och en extra distriktsingenjör för år 1919 erfordras ett belopp av 4,500 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser uppförande å extra stat av ytterligare två biträdande ingenjörer å väg- och vattenbyggnadsstyrelsens tekniska byrå, har utskottet ansett sig böra tillstyrka.

Utskottets
yttrande.

Vidkommande härefter frågan om förstärkning av arbetskrafterna å styrelsens järnvägsbyrå har utskottet icke funnit sig kunna till alla delar biträda Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Som av statsrådsprotokollet framgår, råda mellan sakkunniga synnerligen skiftande meningar om, på vilket sätt, i vilket sammanhang och under vilken styrelses ledning driftinspektionen vid våra enskilda järnvägar helst bör organiseras. Att, innan det år 1907 av trafik-säkerhetskommittén avgivna betänkandet hunnit slutgiltigt prövas och därmed former och gränser för driftinspektionen blivit fastställda, utbyta det hittillsvarande provisoriet mot ett nytt sådant, synes utskottet icke vara tillräckligt motiverat. Utskottet erkänner förvisso behovet av en utvecklad och förbättrad driftinspektion, men synes det utskottet

jämväl önskvärt, att man före anställandet av befattningshavare för uppgiften i fråga må kunna mera fullständigt överblicka det område, som verksamheten skall omfatta. Till dess så kan ske, vilket, då ärendet nu mera än tio år varit underkastat beredning, ej synes böra vålla alltför långt ytterligare uppskov, torde någon större olägenhet med inspektionens fortsatta utövning på samma sätt som hittills icke behöva befaras. Utskottet har sålunda funnit sig böra för närvarande avstyrka de för denna byrå nu föreslagna *nya* tjänsterna med undantag för den manliga kontorsskrivarebefattningen. Genom uteslutande av dessa tjänster skulle anslaget kunna minskas med 13,175 kronor till 27,650 kronor.

De av Kungl. Maj:t till förstärkning av arbetskrafterna å styrelsens administrativa byrå föreslagna tjänsterna har utskottet ansett sig böra förorda.

Förslaget om tudelning av det övre norra väg- och vattenbyggnadsdistriktet har utskottet jämväl funnit sig böra biträda.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt i väg- och vattenbyggnadsdistrikten* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 27,650 kronor.

Angående
ålderstillägg
åt notarien
hos väg- och
vattenbygg-
nadsstyrelsen
H. N. Pallin.

12:o) I punkt 12 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att notarien hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen Hugo Nikolaus Pallin må för tillgodonjutande av andra och tredje ålderstilläggen å lönen beträffande nu innehavande tjänst tillgodoräkna sig den tid, han under år 1912 på förordnande uppehållit samma tjänst.

[12.]

Beträffande utredningen i ämnet hänvisas till sid. 73—75 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får sålunda hemställa,

att riksdagen må medgiva, att notarien hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen Hugo Nikolaus Pallin må för tillgodonjutande av andra och tredje ålderstilläggen å lönen beträffande nu innehavande tjänst tillgodoräkna sig den tid, han under år 1912 på förordnande uppehållit samma tjänst.

13:o) Kungl. Maj:t har i punkt 13 föreslagit riksdagen att till vägundersökningar, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 45,000 kronor.

*Tillfällig
höjning av
anslaget till
vägundersök-
ningar.*

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 76—77 i statsrådsprotokollet.

[13.]

Sistlidet års riksdag anvisade för ifrågavarande ändamål å extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst, 90,000 kronor.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit har utskottet funnit sig böra biträda och får alltså hemställa,

att riksdagen må till *vägundersökningar*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 45,000 kronor.

*Minskat
anslag.*

14:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 14 gjorda framställning hemställer utskottet,

*Undersökning-
ar av mindre
hamnar och
farleder m. m.*

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor till *undersökningar av mindre hamnar och farleder ävensom till upprättande av planer till anläggning eller ombyggnad av broar*, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag.

[14.]

15:o) I punkt 15 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående anslag *dels* till understödjande av brobyggnader m. m., *dels ock* till anläggning och förbättring av vägar av olika typer m. m., som kan komma att till riksdagen avlätas, till- vidare å extra stat för år 1919 beräkna följande reservationsanslag:

*Understöd-
jande av
brobyggnader,
väganlägg-
ningar m. m.*

[15.]

1) till understödjande av brobyggnader och företrädesvis mindre hamnbyggnader m. m. 900,000 kronor;

2) till anläggande eller förbättring av vägar m. m. 4,500,000 kronor;

3) till anläggande av enklare vägar i vissa delar av Norrland 750,000 kronor;

4) till anläggande av ödebygds- och utfartsvägar inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands läns lappmarker 250,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Upprensning
av vissa
farleder i
Mälaren.

[16.]

16:o) Kungl. Maj:t har i punkt 16 föreslagit riksdagen *dels* besluta, att uppreisning av farlederna i Mälaren vid Agnesund, Kolsundet, Kvicksund och Bockholmssundet må utföras i huvudsaklig överensstämmelse med av vattenfallsstyrelsen förordad förslag,

dels ock för ändamålet på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 79—88 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som under nu rådande statsfinansiella förhållanden visserligen ansett det kunna ifrågasättas, huruvida icke ett uppskov med uppreisning av ifrågavarande farleder, vilken beräknats erfordra en totalkostnad av 1,450,000 kronor, utan nämnvärd olägenhet skulle kunna ske, har likväl, med hänsyn till att uppreisningen bör vara verkställd vid den tidpunkt, då arbetet med Södertälje kanals ombyggnad är slutfört, samt med tanke på den arbetslöshet, som under nästkommande år kan vara att befara, icke velat motsätta sig Kungl. Maj:ts förevarande framställning. Såväl den för arbetets utförande framlagda planen som det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet har utskottet sålunda ansett sig böra tillstyrka.

Utskottet vill emellertid framhålla, att enligt utskottets förmenande vederbörande väghållningsskyldige torde böra deltaga i kostnaderna för utförande av den över Kvicksund föreslagna landsvägsbron. Då, enligt vad av statsrådsprotokollet framgår, frågan härom kommer att göras till föremål för ytterligare utredning, förväntar utskottet, att, då denna blivit slutförd, riksdagen bliver satt i tillfälle att yttra sig över det förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Under återopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) besluta, att *uppreisning av farlederna i Mälaren vid Agnesund, Kolsundet, Kvicksund och Bockholmssundet* må utföras i huvudsaklig överensstämmelse med av vattenfallsstyrelsen förordad förslag,

b) för ändamålet på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

17:o) Kungl. Maj:t har under punkt 17 föreslagit riksdagen *dels* medgiva, att å avlöningsstaten för medicinalstyrelsen må från och med år 1919 uppföras ytterligare två tjänstemän i första lönegraden (notarier), envar med en årlig avlöning av 4,000 kronor, därav 2,200 kronor lön, 1,500 kronor tjänstgöringspenningar och 300 kronor ortstillägg, vartill kunna komma tre ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter fem år, det andra, likaledes med 500 kronor, efter ytterligare fem år och det tredje, jämväl med 500 kronor, efter än ytterligare fem år;

Medicinal-
styrelsen.

[17.]

dels föreskriva, att för åtnjutande av de med sagda två befattningar förenade avlöningsförmåner skall gälla vad i nådiga kungörelsen den 1 oktober 1914 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den från och med år 1915 gällande ordinarie stat för medicinalstyrelsen finnes stadgat i fråga om motsvarande befattningar;

dels från och med år 1919 höja den å medicinalstyrelsens ordinarie stat upptagna anslagsposten till vetenskapliga rådet, veterinärrådet, vikariatsersättningar och extra tjänstemän m. m. från 51,450 kronor med 250 kronor till 51,700 kronor;

dels ock, vid bifall till vad sålunda föreslagits, från och med år 1919 höja det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen från 202,950 kronor med 8,250 kronor till 211,200 kronor, därav 4,900 kronor å övergångsstat.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 89—97 i statsrådsprotokollet.

Då utskottet funnit behovet av de föreslagna nya befattningarna vara ådagalagt samt i övrigt icke haft något att erinra mot förevarande framställning, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att å avlöningsstaten för medicinalstyrelsen må från och med år 1919 uppföras ytterligare två tjänstemän i första lönegraden (notarier), envar med en årlig avlöning av 4,000 kronor, därav 2,200 kronor lön, 1,500 kronor tjänstgöringspenningar och 300 kronor ortstillägg, vartill kunna komma tre

Ökat anslag.

ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter fem år, det andra, likaledes med 500 kronor, efter ytterligare fem år och det tredje, jämväl med 500 kronor, efter än ytterligare fem år;

b) föreskriva, att för åtnjutande av de med sagda två befattningar förenade avlöningsförmåner skall gälla vad i nådiga kungörelsen den 1 oktober 1914 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den från och med år 1915 gällande ordinarie stat för medicinalstyrelsen finnes stadgat i fråga om motsvarande befattningar;

c) från och med år 1919 höja den å medicinalstyrelsens ordinarie stat upptagna anslagsposten till vetenskapliga rådet, veterinärrådet, vikariatsersättningar och extra tjänstemän m. m. från 51,450 kronor med 250 kronor till 51,700 kronor;

d) vid bifall till vad sålunda föreslagits, från och med år 1919 höja det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen från 202,950 kronor med 8,250 kronor till 211,200 kronor, därav 4,900 kronor å övergångsstat.

Personligt
avlönings-
tillägg till en
befattnings-
havare i medi-
cinalstyrelsen.

18:o) Med anledning av vad Kungl. Maj:t i punkt 18 föreslagit, hemställer utskottet,

[18.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,300 kronor, för beredande av *personligt avlöningstillägg* under nämnda år för en å *övergångsstat uppförd befattningshavare hos medicinalstyrelsen* i enlighet med de för provisorisk lönerreglering för befattningshavare i medicinalstyrelsen för år 1914 fastställda grunder och villkor.

Statens
farmaceutiska
laboratorium.

19:o) Under punkt 19 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för upprätthållande av driften vid statens farmaceutiska laboratorium å extra stat. för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 20,100 kronor.

[19.]

I fråga om utredningen i ämnet hänvisar utskottet till sid. 99—108 i statsrådsprotokollet.

För upprätthållande av driften vid ifrågavarande laboratorium anvisade nästlidet års riksdag å extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst, 15,600 kronor.

Det för år 1919 äskade anslaget till laboratoriets drift överstiger alltså med 4,500 kronor förstnämnda belopp.

Anslagsförhöjningen är till huvudsaklig del beroende på stegrade utgifter — föranledda av laboratoriets utvidgning — för hyra, elektricitet, gas och vatten, för städning och rengöring samt för instrument och förbrukningsartiklar m. m.

Då utskottet funnit den begärda ökningen av förevarande anslag av förhållandena motiverad, hemställer utskottet,

att riksdagen må för upprätthållande av driften vid *statens farmaceutiska laboratorium* å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 20,100 kronor.

20:o) Kungl. Maj:t har i punkt 20 föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kan komma att avlätas angående reglering av löneförhållandena för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. m., beräkna en höjning av det ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare, nu 865,200 kronor, till 1,194,500 kronor.

Förste provinsialläkare och provinsialläkare.

[20.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

21:o) I punkt 21 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kan komma att avlätas angående reglering av löneförhållandena för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. m., till provisorisk förbättring av vissa provinsialläkares avlöningsförmåner på extra stat för år 1919 beräkna ett förslagsanslag, högst, 6,600 kronor.

Provisorisk förbättring av vissa provinsialläkares avlöningsförmåner.

[21.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Ordnande av
bostadsför-
hållandena
för vissa
provinsial-
läkare.
22.]

22:o) Kungl. Maj:t har i punkt 22 föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kan komma att avlätas angående reglering av löneförhållandena för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. m., för ordnande av bostadsförhållandena för vissa provinsialläkare på extra stat för år 1919 beräkna ett reservationsanslag av 55,000 kronor.

Jämväl över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Resestipen-
dier åt förste
provinsial-
läkare m. fl.
[23.]

23:o) Med anledning av vad Kungl. Maj:t under punkt 23 föreslagit och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 110—112) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må besluta, att det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt förste provinsialläkare, provinsialläkare, extra provinsialläkare, biträdande provinsialläkare och stadsläkare* skall ur riksstaten för år 1919 uteslutas.

Avlöning åt
civila läkar-
stipendiater.
[24.]

24:o) Kungl. Maj:t har i punkt 24 föreslagit riksdagen att från och med år 1919 höja det ordinarie reservationsanslaget till avlöning åt civila läkarstipendiater, nu 15,000 kronor, med 16,000 kronor eller till 31,000 kronor.

Den av 1917 års riksdag med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning antagna förändringen av den civila läkarstipendiatinstitutionen innebar huvudsakligen, att stipendiaternas antal skulle ökas från förutvarande 15 till 25, av vilka 10 — 1:a klassens stipendiater — skulle äga uppbära ett årligt stipendium av 2,500 kronor och återstående 15 — 2:a klassens stipendiater — ett stipendium av 400 kronor vardera. Instruktion för de civila läkarstipendiaterna har meddelats genom kungörelse den 29 juni 1917 (sv. förf.-saml. nr 464).

Ehuru kostnaden för den nya organisationen beräknats till 31,000 kronor, kunde anslaget för år 1918 på grund av befintliga besparingar å det förutvarande anslaget för samma ändamål bestämmas till allenast 15,000 kronor.

Ifrågavarande framställning innebär sålunda allenast fullföljande av riksdagens förenämnda beslut.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må från och med år 1919 höja det ordinarie reservationsanslaget till *avlönning åt civila läkarstipendiater*, nu 15,000 kronor, med 16,000 kronor eller till 31,000 kronor. Ökat anslag.

25:o) Kungl. Maj:t har i punkt 25 föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kan komma att avlätas angående reglering av löneförhållandena för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. m., beräkna det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till extra provinsialläkares avlönande till oförändrat belopp eller 40,000 kronor. *Bidrag till extra provinsialläkares avlönande.*
[25.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

26:o) I punkt 26 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående lönereglering för viss vid statens anstalter för sinnessjuka anställd personal m. m., som kan komma att avlätas, tills vidare beräkna en höjning från och med år 1919 av det ordinarie förslagsanslaget till hospitals underhåll med 3,500,000 kronor eller från 4,700,000 kronor till 8,200,000 kronor. *Hospitals underhåll.*
[26.]

Över ifrågavarande framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

27:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 27 gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må besluta, att det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt vid rikets hospital och asyler anställda läkare* skall ur riksstaten för år 1919 uteslutas. *Resestipendier åt vid rikets hospital och asyler anställda läkare.*
[27.]

Anläggning
av hospital vid
Strängnäs.

[28.]

28:o) Kungl. Maj:t har i punkt 28 föreslagit riksdagen att *dels* av det för uppförande av en för 800 sinnessjuka avsedd statsanstalt å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken av Södermanlands län m. m. beviljade anslaget å 3,300,000 kronor på extra stat för år 1919 såsom reservationsanslag anvisa återstående beloppet 800,000 kronor, *dels ock* härutöver för ifrågavarande ändamål på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 115—117 i statsrådsprotokollet.

Sedan 1913 års riksdag för uppförande av ifrågavarande hospital och för gäldande av därmed förknippade kostnader beviljat ett belopp av 3,300,000 kronor, återstå numera av de sålunda beviljade medlen ett belopp av 800,000 kronor.

I en den 9 mars 1917 till riksdagen avlåten proposition (nr 94) föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att oaktat den beslutade anläggningen av ifrågavarande hospital icke kunde komma till stånd för det av riksdagen för ändamålet beviljade anslag, anläggningen ändock finge utföras i enlighet med för densamma upprättade plan, med de jämkningar däri, som Kungl. Maj:t för kostnadernas nedbringande kunde finna lämpligt stadga.

I skrivelse den 27 mars 1917 anmälde riksdagen, att riksdagen bifallit vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, därvid riksdagen emellertid uttalade den förväntan, att Kungl. Maj:t måtte låta sig angeläget vara att, så långt möjligt vore, nedbringa kostnaderna för ifrågavarande byggnadsarbetens utförande, varvid även borde tagas under övervägande, huruvida icke detta lämpligen kunde ske genom att staten själv införskaffade anbud å tegel och andra byggnadsmaterial för att sedermera tillhandahållas eventuell entreprenör.

För hospitalets uppförande hava av medicinalstyrelsen efter särskilda nådiga bemyndiganden hittills följande anbud antagits:

å grundläggning och sockelsättning	kronor	419,770:—
» uppförande av fem bostadshus	»	92,860:—
» uppförande av byggnadsstommar m. m.	»	2,700,000:—
		<hr/>
eller tillsammans kronor		3,212,630:—

Härtill kommer av styrelsen antaget anbud å leverans av tegel, vilket emellertid tillhandahålles vederbörande entreprenör mot avdrag å entreprenadsumman och alltså ej föranleder ökning av nämnda slutsumma.

Det ursprungligen beviljade anslaget är sålunda redan i det närmaste disponerat. Likväl hava avtal ännu ej träffats rörande anskaffande av ångpanne- och värmeledningsanläggningar m. m. Under sådana förhållanden har departementschefen ansett det vara oundgängligt att nu anvisa ej endast återstoden, 800,000 kronor, av det ursprungliga anslaget, utan även tilläggsanslag för arbetenas slutförande. Efter överläggning i ämnet med medicinalstyrelsen har departementschefen även kommit till den uppfattningen, att någon nedsättning av utav styrelsen nu begärt tilläggsanslag, 500,000 kronor, ej lämpligen kan äga rum, därest byggnadsarbetena skola planmässigt bedrivas och fullbordas inom därför ifrågasatt tid.

Utskottet, som i likhet med departementschefen finner det äskade tilläggsanslaget erforderligt och i övrigt ej haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) av det för *uppförande av en för 800 sinnessjuka avsedd statsanstalt å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken* av Södermanlands län m. m. beviljade anslaget å 3,300,000 kronor på extra stat för år 1919 såsom reservationsanslag anvisa återstående beloppet 800,000 kronor;

b) härutöver för ifrågavarande ändamål på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

29:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 29 gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 118—119) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl.

[29.]

att riksdagen må av det för *om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl* beviljade anslag å 320,000 kronor på extra stat för år 1919 såsom reservationsanslag anvisa återstående beloppet, 100,000 kronor.

30:o) Med bifall till vad Kungl. Maj:t i punkt 30 föreslagit och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 119—120) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Anläggning av hospital vid Hälsingborg.

[30.]

att riksdagen må för fortsättandet av uppförandet av det utav riksdagen beslutade för 1,200 sinnessjuka och 200 svårskötta obildbara sinnesslöa avsedda *hospitalet vid Hälsingborg* på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

*Uppförande
av nya paviljonger för
oroliga sjuka
vid Sätters och
Västerviks
hospital.*

[31.]

31:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t i punkt 31 föreslagit och under hänvisning till vad i statsrådsprotokollet (sid. 120—121) i ämnet anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för fortsättande av arbetena med uppförande av *två paviljonger för oroliga sjuka vid vartdera av Sätters och Västerviks hospital* på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag å 500,000 kronor.

*Ny ekonomibyggnad vid
Göteborgs
hospital.*

[32.]

32:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 32 gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 121—122) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för fortsättande av arbetena med en *ny ekonomibyggnad vid Göteborgs hospital* på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag å 194,600 kronor.

*Bostadshus
för betjäning
vid Sätters och
Västerviks
hospital.*

[33.]

33:o) Kungl. Maj:t har i punkt 33 föreslagit riksdagen *dels* medgiva, att fyra bostadshus för gifta skötare vid vartdera av Sätters och Västerviks hospital må i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Gustaf Wickman i februari 1914 uppgjorda ritningar uppföras för en sammanlagd kostnad av 136,800 kronor; *dels ock* för påbörjande av berörda byggnadsföretag på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 122—127 i statsrådsprotokollet.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som tagit del av i ärendet föreliggande ritningar och kostnadsförslag och därvid funnit den föreslagna formen för fyllande av hospitalsbetjäningens bostadsbehov ändamålsenlig, hemställer förty,

att riksdagen må

a) medgiva, att *fyra bostadshus för gifta skötare vid varitdera av Sätters och Västerviks hospital* må i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Gustaf Wickman i februari 1914 uppgjorda ritningar uppföras för en beräknad sammanlagd kostnad av 136,800 kronor,

b) för påbörjande av berörda byggnadsföretag på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

34:o) I punkt 34 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* medgiva, att en ny överläkarbostad vid Göteborgs hospital må i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten C. Westman år 1917 uppgjorda ritningar uppföras för en beräknad kostnad av högst 115,000 kronor; *dels ock* för påbörjande av berörda byggnadsföretag på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Ny överläkarbostad vid Göteborgs hospital.

[34.]

Beträffande utredningen i ämnet hänvisas till sid. 127—131 i statsrådsprotokollet.

Vid prövning av detta ärende har utskottet, som tagit del av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsförslag, funnit det för ifrågasvarande bostads uppförande äskade anslagsbeloppet synnerligen högt. Att beloppets storlek i viss mån är beroende av nu rådande höga material- och arbetspris är uppenbart, men synes det utskottet tillika, att alltför långt gående anspråk ställts på byggnadens omfång och beskaffenhet. Vid detta förhållande har utskottet ansett skäl föreligga, att ärendet underkastas förnyad prövning, och får förty hemställa,

Utskottets yttrande.

att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke må vinna riksdagens bifall.

35:o) Kungl. Maj:t har i punkt 35 föreslagit riksdagen *dels* medgiva, att två paviljonger för oroliga sjuka vid Östersunds hospital må i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Nils Lovén uppgjorda ritningar uppföras för en beräknad kostnad av 880,000 kronor; *dels ock* för påbörjande av berörda byggnadsföretag på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Uppförande av paviljonger för oroliga sjuka vid Östersunds hospital.

[35.]

Av den i ärendet förebragta utredning, som återfinnes å sid. 132—139 i statsrådsprotokollet, framgår, att de av medicinalstyrelsen föreslagna nya paviljongerna vid Östersunds hospital äro avsedda att uppföras enligt samma plan, som kommit till användning beträffande de av nästlidet års riksdag beslutade paviljongerna vid hospitalen i Säter och Västervik. Det totala platsantalet i varje paviljong uppgår till 54, därav dock 4 måste beräknas som reservplatser.

Uppförandet av de nu ifrågasatta två paviljongerna skulle alltså komma att medföra en utvidgning av Östersunds hospital med sammanlagt 100 platser, oberäknat reservplatser.

Utskottets
yttrande.

Då med hänsyn till den rådande bristen på anstaltsplatser för sinnessjuka behovet av byggnader av ifrågavarande art måste anses trängande samt utskottet funnit de föreslagna paviljongerna ändamålsenliga och kostnaderna för desamma under nu rådande förhållanden skäliga, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att *två paviljonger för oroliga sjuka vid Östersunds hospital* må i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Nils Lovén uppgjorda ritningar uppföras för en beräknad kostnad av 880,000 kronor;

b) för påbörjande av berörda byggnadsföretag på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Påbyggnads-
arbeten vid
Göteborgs
hospital.

[36.]

36:o) I punkt 36 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för utförande av vissa påbyggnadsarbeten vid Göteborgs hospital på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 37,500 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet hänvisas till sid. 139—144 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Med ifrågavarande byggnadsföretag avses att med en andra våning påbygga tre envåningspartier å Göteborgs hospitals avdelningar för sjuka av allmän klass.

Det har ursprungligen ur eldfaresynpunkt ansetts nödigt att med påbyggnader sammanbinda de särskilda våningar en trappa upp i de båda byggnadslängor, i vilka hospitalets avdelningar för sjuka av allmän klass äro inrymda. Med det från varandra isolerade läge, nämnda vå-

ningar intaga, kunna lätt i en sådan våning inneliggande personer vid i undervåningen uppkommen eldsvåda bliva av eld och rök avstängda från tillträde till den enda trappa, förlagd i byggnadslängans mitt, som leder ned från övervåningen. Enahanda förhållande är rådande beträffande våningen två trappor upp i vardera längan. De i sistnämnda våningar befintliga betjäningsrummen anses också särskilt utsatta för fara vid inträffad eldsvåda. Härtill kommer, att dessa rum äro för sitt ändamål otillräckliga.

Genom de föreslagna anordningarna skulle de framställda anmärkningarna mot byggnaderna ur brandsäkerhetssynpunkt bliva väsentligen undanröjda, varjämte, förutom att 10 nya vårdplatser skulle vinnas, kravet på tillräckligt utrymme åt betjäningen synes bliva tillgodosett.

I sistnämnda avseende vill utskottet framhålla, att även om en annan än den i propositionen förutsatta lösningen av personalens bostadsfråga senare skulle visa sig mera ändamålsenlig, de genom påbyggnaderna erhållna utrymmena i hela sin utsträckning lämpa sig till rum för patienter, vilket givetvis med hänsyn till det alltjämt förefintliga behovet av nya vårdplatser för sinnessjuka är fördelaktigt.

Då härtill kommer, att detta ökade utrymme enligt utskottets mening vinnes för rimligt pris, har utskottet ansett sig böra förorda föreliggande förslag.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må för *utförande av vissa påbyggnadsarbeten vid Göteborgs hospital* på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 37,500 kronor.

37:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t under punkt 37 föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må besluta, att det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt ordinarie läkare vid länslasarett och därmed likställda sjukhus* skall ur riksstaten för år 1919 uteslutas.

Resestipendier åt ordinarie läkare vid länslasarett m. fl.

[37.]

38:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 38 därom gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 145—146) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Underhåll av spetälskesjukhuset i Mora-Noret.

[38.]

att riksdagen må för *underhåll av spetälskesjukhuset i Mora-Noret* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 13,800 kronor.

*Uppförande
av vissa bygg-
nader vid
kustsanatoriet
Apelviken.*

[39.]

39:o) Kungl. Maj:t har i punkt 39 föreslagit riksdagen medgiva att som bidrag till uppförande av vissa byggnader vid kustsanatoriet Apelviken må av Kungl. Maj:t beviljas föreningen för kustvård åt skrofulösa barn ett anslag av 80,000 kronor, att av de utav riksdagen beviljade anslag till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulos-sjukvårdsanstalter utgå utan hinder av de för dessa anslag av riksdagen bestämda villkor, men med skyldighet för föreningen att underkasta sig de föreskrifter med avseende å förstberörda anslags åtnjutande, som av Kungl. Maj:t må bestämmas.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 148—157 i statsrådsprotokollet.

De föreslagna nybyggnaderna vid sanatoriet utgöras av

a) en observationspaviljong om minst 33 platser, till vilken alla patienter hänvisas vid intagningen och där de skola vistas i minst 10 dagar, innan de få komma i beröring med övriga barn å sanatoriet;

b) en isoleringspaviljong, liknande den förut å sanatoriet befintliga, år 1912 uppförda isoleringspaviljongen, och avsedd att inrymma 12 patienter;

c) en läkarbostad; samt

d) en vaktmästarbostad.

Då utskottet finner den av ifrågavarande förening utövade verksamheten, vilken måste anses synnerligen behjärtansvärd, böra, såsom jämväl av departementschefen uttalats, på allt sätt understödjas av statsmakterna samt de nu ifrågasatta byggnaderna för angivna ändamål erforderliga och lämpliga, får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att som bidrag till *uppförande av vissa byggnader vid kustsanatoriet Apelviken* må av Kungl. Maj:t beviljas föreningen för kustvård åt skrofulösa barn ett anslag av 80,000 kronor, att av de utav riksdagen beviljade anslag till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter utgå utan hinder av de för dessa anslag av riksdagen bestämda villkor, men med skyldighet för föreningen att underkasta sig de föreskrifter med avseende å förstberörda anslags åtnjutande, som av Kungl. Maj:t må bestämmas.

40:o) I punkt 40 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen
dels att från och med år 1919 höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter med 550,000 kronor eller från 650,000 kronor till 1,200,000 kronor;

Anslag till
 driftkostnader
 vid tuberku-
 lossjukvårds-
 anstalter.

[40.]

dels ock att i avseende å allmänna bestämmelser för åtnjutande av ifrågavarande statsanslag från och med år 1919 besluta:

a) att statsbidrag må utgå allenast till sådan anstalt, som prövas vara på tillfredsställande sätt anordnad och där avgiften för vårdplats i allmän sjuksal icke utgår med högre belopp än 1 krona för dag, dock att, där anstalt är avsedd för personer, tillhörande viss kommun eller landstingsområde, hinder för statsbidrags åtnjutande ej må förändras av den omständigheten, att avgiften för vård av person från annan ort utgår med högre belopp;

b) att statsbidraget utgår med 1 krona för dag och patient, för vilken avgiften ej är högre än 1 krona om dagen, dock med den inskränkning att för län eller stad, som ej deltagar i landsting, statsbidrag ej i något fall må utgå till flera sjukplatser än en på varje tusental av länets eller stadens invånare, däri dock ej inberäknat antalet sjukplatser å kustsjukhus och kustsanatorier för skrofulösa barn eller tuberkulossjukvårdsanstalt, som är avsedd för vård av sjuka från hela riket utan företräde för sjuka från visst län eller viss stad, samt med undantag därjämte beträffande Jämtlands och Norrbottens län, där statsbidrag må utgå för varje sjukplats utan inskränkning i förhållande till invånarantalet; och

c) att Kungl. Maj:t i övrigt må föreskriva de bestämmelser och villkor, som för statsbidragets åtnjutande kunna finnas lämpliga att stadga.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 157—169 i statsrådsprotokollet.

För ett vart av åren 1910—1917 har riksdagen beviljat anslag på extra stat till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning beslöt därefter 1917 års riksdag att för ifrågavarande ändamål från och med år 1918 i riksstaten under sjätte huvudtiteln uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 650,000 kronor.

I avseende å allmänna bestämmelser för åtnjutande av ifrågavarande statsanslag beslöt riksdagen följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 6 saml. 6 häft. (Nr 6 A—6 B.)

1:o) att statsbidrag må utgå allenast till sådan anstalt, som provas vara på tillfredsställande sätt anordnad och där avgiften för vårdplats i allmän sjuksal icke utgår med högre belopp än 1 krona för dag, dock att, där anstalt är avsedd för personer, tillhörande viss kommun eller landstingsområde, hinder för statsbidrags åtnjutande ej må föranledas av den omständigheten, att avgiften för vård av person från annan ort utgår med högre belopp;

2:o) att statsbidraget må bestämmas till *högst 50 öre för dag och patient*, för vilken avgiften ej är högre än 1 krona om dagen, dock med den inskränkning att för län eller stad, som ej deltagar i landsting, statsbidrag ej i något fall må utgå till flera sjukplatser än en på varje tusental av länets eller stadens invånare, däri dock ej inberäknat antalet sjukplatser å kustsjukhus och kustsanatorier för skrofulösa barn eller tuberkulossjukvårdsanstalt, som är avsedd för vård av sjuka från hela riket utan företräde för sjuka från visst län eller viss stad, samt med undantag därjämte beträffande Jämtlands och Norrbottens län, där statsbidrag må utgå för varje sjukplats utan inskränkning i förhållande till invånarantalet; och

3:o) att Kungl. Maj:t i övrigt må föreskriva de bestämmelser och villkor, som för statsbidragets åtnjutande kunna finnas lämpliga att stadga.

I sin skrivelse i ämnet anhöll riksdagen tillika, med anledning av inom riksdagen väckta motioner, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning rörande lämpligheten av att statsbidraget till tuberkulossjukvårdsanstalterna höjdes utöver nu utgående belopp samt för riksdagen framlägga det förslag i ämnet, vartill sagda utredning kunde giva anledning.

Genom brev den 29 juni 1917 har Kungl. Maj:t ställt förberörda anslag å 650,000 kronor till medicinalstyrelsens förfogande från och med år 1918, att mot redovisningsskyldighet för därmed avsett ändamål användas med iakttagande av de i nådiga kungörelsen angående statsbidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter den 27 juni 1914 (sv. förf.-saml. nr 293) givna föreskrifter.

I särskilda skrivelser den 11 oktober 1917 har medicinalstyrelsen dels, på grund av Kungl. Maj:ts befallning, inkommit med förenämnda av riksdagen begärda utredning, dels ock framlagt förslag till beräkning av statsanslag för bidrag till driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalterna för år 1919. Härvid har medicinalstyrelsen föreslagit, att det belopp, varmed staten nu bidrager till driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter, måtte bestämmas skola, i stället för nuvarande be-

lopp »högst 50 öre för dag och patient», utgå med »en krona för dag och patient».

Beträffande styrelsens förslag har departementschefen anfört bland annat följande:

»Med all tydlighet framgår av medicinalstyrelsens utredning, att statsbidraget till tuberkulossjukvårdsanstalterna numera icke på långt när uppgår till så stor andel av driftkostnaderna, som från början avsetts. Medan i Kungl. Maj:ts proposition till 1909 års riksdag, som låg till grund för bestämmande av nu gällande grunder för statsbidragets utgående, driftkostnaderna beräknades till i medeltal 2 kronor för dag och patient, varvid man ändock ansåg sig vara på den säkra sidan, hava desamma redan under år 1910 visat sig i medeltal utgöra 2 kronor 33 öre för dag och patient samt därefter successivt stegrats, så att kostnaderna för år 1915 i medeltal uppgingo till 3 kronor 19 öre för dag och patient. Följden härav har blivit, att medan enligt de ursprungligen för statsbidraget fastställda grunderna detsamma skulle motsvara åtminstone en fjärdedel av driftkostnaderna, detsamma redan år 1915 utgjorde endast 15,7 % av nämnda kostnader. Vid sådant förhållande synes mig en avsevärd förhöjning av det nuvarande statsbidraget vara i hög grad av behovet påkallad, detta ej minst på grund av angelägenheten att vidmakthålla och stimulera landstingens och andra korporationers intressen att tillgodose behovet av erforderligt antal nya anstalter. Med hänsyn tagen jämväl till den sedan år 1915 inträffade betydliga stegringen av driftkostnaderna måste medicinalstyrelsens förslag om en förhöjning av statsbidraget till 1 krona för dag och patient anses mycket moderat. Jag biträder sålunda detta styrelsens förslag.»

Utskottet, som funnit medicinalstyrelsens, av departementschefen förordade förslag om förhöjning av nu ifrågavarande statsbidrag till en krona för dag och patient väl avvägt och icke haft något att erinra mot den av Kungl. Maj:t med anledning härav äskade anslagsökningen, får alltså hemställa,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må

a) från och med år 1919 höja det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter* med 550,000 kronor eller från 650,000 kronor till 1,200,000 kronor,

b) i avseende å allmänna bestämmelser för åttnjutande av ifrågavarande statsanslag från och med år 1919 besluta:

1) att statsbidrag må utgå allenast till sådan anstalt, som prövas vara på tillfredsställande sätt anordnad och där avgiften för vårdplats i allmän sjuksal icke utgår med högre belopp än 1 krona för dag, dock att, där anstalt är avsedd för personer, tillhörande viss kommun eller landstingsområde, hinder för statsbidrags åtnjutande ej må föranledas av den omständigheten, att avgiften för vård av person från annan ort utgår med högre belopp;

2) att statsbidraget utgår med 1 krona för dag och patient, för vilken avgiften ej är högre än 1 krona om dagen, dock med den inskränkning att för län eller stad, som ej deltagar i landsting, statsbidrag ej i något fall må utgå till flera sjukplatser än en på varje tusental av länets eller stadens invånare, däri dock ej inberäknat antalet sjukplatser å kustsjukhus och kustsanatorier för skrofulösa barn eller tuberkulossjukvårdsanstalt, som är avsedd för vård av sjuka från hela riket utan företräde för sjuka från visst län eller viss stad, samt med undantag därjämte beträffande Jämtlands och Norrbottens län, där statsbidrag må utgå för varje sjukplats utan inskränkning i förhållande till invånarantalet; och

3) att Kungl. Maj:t i övrigt må föreskriva de bestämmelser och villkor, som för statsbidragets åtnjutande kunna finnas lämpliga att stadga.

*Resebidrag
till vissa
patienter
vid kust-
sanatorierna.*

[41.]

41:o) I punkt 41 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1919 bevilja ett förslagsanslag å 15,000 kronor för beredande av bidrag till meddellösa eller mindre bemedlade personer för resor till och från de vid västkusten belägna statsunderstödda kustsanatorierna, att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 170—171 i statsrådsprotokollet.

*Utskottets
yttrande.*

För ifrågavarande ändamål beviljade sistlidet års riksdag å extra stat för år 1918 ett förslagsanslag å 5,000 kronor. I sin skrivelse i ämnet uttalade emellertid riksdagen, att riksdagen uppmärksammat, att de för ändamålet anvisade medlen ej kommit till användning i den utsträckning, som från början beräknats. Enligt riksdagens förmenande

vore detta beroende på, att de av Kungl. Maj:t i § 3 av kungl. kungörelsen den 27 juni 1914 stadgade villkoren för resebidrags erhållande vore av den beskaffenhet, att blott ett ringa antal personer kunde komma i åtnjutande av understöd från ifrågavarande anslag och ville riksdagen för den skull ifrågasätta, huruvida icke ändring av berörda villkor lämpligen borde vidtagas. Med anledning härav har Kungl. Maj:t anbefallt medicinalstyrelsen att inkomma med förslag till ändring av förberörda kungörelse i det av riksdagen angivna hänseendet, och har styrelsen, efter att hava inhämtat yttranden från vederbörande kustsanatoriernas styrelser, föreslagit, att resekostnaden måtte — i likhet med vad fallet vore enligt kungörelsen den 1 december 1914 angående statsbidrag till av vanföra jämte dessas vårdares företagna resor till och från vanförestalterna — i sin helhet ersättas av statsverket och att alltså den nu stadgade begränsningen om ersättande endast av utöver 10 kronors kostnad uppgående resor måtte bortfalla.

Då det av styrelsen väckta förslaget syntes ägnat att främja förenämnda, av riksdagen uttalade önskemål, har Kungl. Maj:t den 9 november 1917 utfärdat kungörelse angående ändring av ifrågavarande lagrum av den utav styrelsen föreslagna innebörd. Denna kungörelse trädde i kraft den 1 januari 1918.

I skrivelse den 12 november 1917 har medicinalstyrelsen emellertid framhållit, hursom med anledning av det sålunda fattade beslutet en höjning av förslagsanslaget till resebidrag till vissa patienter vid kustsanatorierna bleve av behovet påkallad, och har det synts styrelsen icke oberättigat antaga, att den erforderliga höjningen borde bestämmas till 10,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må på extra stat för år 1919 bevilja ett förslagsanslag å 15,000 kronor för beredande av *bidrag till medellösa eller mindre bemedlade personer för resor till och från de vid västkusten belägna statsunderstödda kustsanatorierna*, att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

Ökat anslag.

42:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 42 därom gjorda framställning hemställer utskottet,

Resestipendier åt läkare för studier i tuberkulos-sjukvård.

att riksdagen må besluta, att det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt läkare, som anmäla*

[42.]

sig vilja i utlandet studera tuberkulosens igenkännande, behandling eller hygien, skall ur riksstaten för år 1919 uteslutas.

Folksanatorierna.

[43.]

43:o) Kungl. Maj:t har i punkt 43 föreslagit riksdagen, att till upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst 250,000 kronor, att användas i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Angående utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till vad statsrådsprotokollet (sid. 173—175) därom innehåller.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag, högst, 300,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel förskottsvis redan under år 1917 utanordna 50,000 kronor. Sistnämnda belopp avsågs för täckande av brist, som beräknats uppkomma i verksamheten under år 1917.

Enligt vad överstyrelsen för ovanberörda fond med ledning av de från sanatoriestyrelserna inkomna förslag till inkomst- och utgiftsstaten för år 1918 haft anledning antaga, lära utgifterna för samtliga sanatorier under nämnda år så väl på grund av ökade livsmedels- och bränslepris som i anledning av i viss mån ökade löneanspråk betydligt överstiga, vad överstyrelsen kunnat beräkna. Till täckande av dessa utgifter har Kungl. Maj:t å tilläggsstat för år 1918 äskat ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, hemställer,

att riksdagen må till upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 250,000 kronor, att användas i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Understödjande av dispensärverksamhet.

[44.]

44:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 44 framställda förslag och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 176) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1919 bevilja ett förslagsanslag å 70,000 kronor att användas till *statsbidrag för understödjande av dispensärverksamhet* under villkor i huvudsaklig överensstämmelse med de nu gällande.

45:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 45 gjorda framställning och med åberopande av den utredning, som finnes intagen å sid. 176 —177 i statsrådsprotokollet, får utskottet hemställa,

*Behandling
av medellösa
lupus-
patienter.*

[45.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 30,000 kronor, att enligt därom av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser användas till *bekostande av behandling enligt den s. k. ljusmetoden av medellösa med sjukdomen »lupus vulgaris» behäftade personer från landsorten*, under villkor att genom bidrag från vederbörande landsting eller kommuner eller annorledes bestrides det belopp, som erfordras för patientens resa fram och åter mellan hemorten och den anstalt, där behandlingen äger rum, ävensom för hans underhåll, så länge behandlingen varar.

46:o) I punkt 46 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att av det som bidrag för uppförande av en vanförestalt i Sundsvall beviljade reservationsanslaget av 275,000 kronor på extra stat för år 1919 anvisa 100,000 kronor.

Vanförestalt i Sundsvall.

[46.]

Med anledning av framställning från föreningen för bistånd åt vanföra i Norrland och Dalarne föreslog Kungl. Maj:t nästlidet års riksdag att under de villkor, som kunde av Kungl. Maj:t bli bestämda, såsom bidrag för uppförande av en vanförestalt i Sundsvall bevilja ett anslag av 275,000 kronor och därav på extra stat för år 1918 anvisa 75,000 kronor. Kungl. Maj:ts framställning blev av riksdagen bifallen.

Genom brev den 29 juni 1917 har Kungl. Maj:t därefter till huvudsaklig efterrättelse vid ifrågavarande byggnadsarbets utförande med vissa ändringar fastställt ett av arkitekten K. Güettler i april 1916 upprättat förslag. Härjämte har Kungl. Maj:t anbefallt medicinal-

styrelsen att till styrelsen för nämnda förening utbetala det av riksdagen för år 1918 anvisade anslaget, om och i den mån föreningen genom syn, som på dess bekostnad utfördes genom medicinalstyrelsens försorg, styrkte, att så stor del av byggnadsarbetet, som ungefärligen motsvarade den del av anslaget, vars utbetalande begärdes, blivit utförd, och under förutsättning tillika, att föreningen visade sig förfoga över medel, som jämte det av riksdagen beviljade reservationsanslaget å 275,000 kronor vore tillräckliga att betäcka kostnaderna för anstaltens uppförande. Som ytterligare villkor för utbekommande av oförmälda anslag å 75,000 kronor föreskrevs bland annat, att en läkare, vilkens kompetens prövats och godkänts av medicinalstyrelsen skulle av föreningens styrelse anställas vid anstalten.

Utskottets
yttrande.

Då, såsom av statsrådsprotokollet framgår, arbetena med uppförande av ifrågavarande anstalt ännu icke påbörjats och då det i varje fall kan förutses, att behov av det nu äskade beloppet under år 1919 icke kommer att förefinnas, har utskottet ansett, att med anvisande av detsamma utan olägenhet kan tillsvidare anstå. Utskottet får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må vinna riksdagens bifall.

Utvidgning av
vanförel-
anstalten i
Hälsingborg.

[47.]

47:o) Kungl. Maj:t har i punkt 47 föreslagit riksdagen att såsom bidrag till kostnaderna för utvidgning av vanförelanstalten i Hälsingborg på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst 70,000 kronor. Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 178—183 i statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag grundar sig å en av föreningen för bistånd åt vanföra i Skåne gjord framställning om bidrag för ifrågavarande ändamål.

Över framställningen hava medicinalstyrelsen och pensionsstyrelsen avgivit gemensamt utlåtande.

Utskottets
yttrande.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, har utskottet ansett sig böra tillstyrka. Utskottet vill emellertid såsom sin mening framhålla, att, genom stadgebestämmelser eller eljest, betryggande garantier böra åstadkommas för att anstaltens byggnader i händelse av föreningens upplösning eller verksamhetens eventuella omläggning i varje fall komma till användning för allmängagnande ändamål.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må såsom bidrag till kostnaderna för *utvidgning av vanförestalten i Hälsingborg* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 70,000 kronor.

48:o) I punkt 48 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att från och med år 1919 höja det ordinarie förslagsanslaget till bestridande av kostnader för allmän hälso- och sjukvård, nu 225,000 kronor, med 50,000 kronor eller till 275,000 kronor. Allmän hälso- och sjukvård. [48.]

Beträffande utredningen i ämnet hänvisas till sid. 183—184 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot den av Kungl. Maj:t äskade förhöjningen av förevarande anslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må från och med år 1919 höja det ordinarie förslagsanslaget till bestridande av kostnader för *allmän hälso- och sjukvård*, nu 225,000 kronor, med 50,000 kronor eller till 275,000 kronor. Ökat anslag.

49:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 49 gjorda framställning hemställer utskottet, Karantänsanstalten på Käsö för skötseln av koloxidapparaten. [49.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *bestridande av kostnaderna för skötseln av den å karantänsanstalten på Käsö befintliga koloxidapparaten* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,000 kronor.

50:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t i punkt 50 föreslagit riksdagen får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 500 kronor, till *personligt lönetillägg åt karantänsläkaren vid karantänsanstalten på Käsö Gustaf Ernst Hjortzberg* att utgå, så länge han under år 1919 på grund av Kungl. Maj:ts förordnande uppehåller ifrågavarande karantänsläkarbefattning. Personligt lönetillägg åt karantänsläkaren G. E. Hjortzberg. [50.]

Stipendier
för delta-
gande i
medicinska
fortsättnings-
kurser.

[51.]

51:o) Kungl. Maj:t har i punkt 51 föreslagit riksdagen att till stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för bevistande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 6,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser angående stipendiernas åtnjutande.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 186—187 i statsrådsprotokollet.

Till stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för bevistande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm har av riksdagen på extra stat anvisats, för år 1915 4,500 kronor och för år 1917 6,000 kronor. Närmare bestämmelser angående stipendiernas åtnjutande hava, jämlikt riksdagens bemyndigande, meddelats av Kungl. Maj:t, senast genom nådigt brev den 24 oktober 1916 (sv. förf.-saml. nr 534). Stipendiebeloppen hava därvid fastställts till högst 300 kronor.

Departementschefen har vid anmälan av förevarande ärende anfört följande:

»Vidkommande de huvudsakliga fördelarna med ifrågavarande i regel vart annat år förekommande fortsättningskurser vill jag från frågans föregående behandling endast i korthet erinra om vikten av, att landets läkarkår sättes i tillfälle att uppfriska och vidmakthålla de under studietiden förvärvade kunskaper samt att göra sig praktiskt förtrogna med nya undersöknings- och behandlingsmetoder på den medicinska vetenskapens område. Möjligheten härtill stod förr endast öppen för de svenska läkarna genom att begagna sig av de repetitions- och fortsättningskurser, som finnas anordnade vid åtskilliga utländska universitet — en utväg, som emellertid medförde betydande kostnader för resa, uppehälle och kursavgifter.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får alltså hemställa,

att riksdagen må till stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för bevistande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 6,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser angående stipendiernas åtnjutande.

52:o) I punkt 52 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1919 anvisa

dels till stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för beivstande av kurs för vinnande av behörighet till förste provinsialläkartjänst ett förslagsanslag, högst, 5,000 kronor,

dels ock för beredande av kostnadsfri undervisning åt dylika deltagare ett förslagsanslag, högst, 5,300 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet hänvisas till sid. 187—192 i statsrådsprotokollet.

Stipendier för
beivstande av
förste provin-
sialläkarkurs
m. m.
[52.]

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning, får förty hemställa,

att riksdagen må på extra stat för år 1919 anvisa

a) till stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för beivstande av kurs för vinnande av behörighet till förste provinsialläkartjänst ett förslagsanslag, högst, 5,000 kronor, samt

b) för beredande av kostnadsfri undervisning åt dylika deltagare ett förslagsanslag, högst, 5,300 kronor.

Nytt anslag.

Sociala verk och inrättningar.

53:o) Kungl. Maj:t har i punkt 53 föreslagit riksdagen att för upprätthållande av riks försäkringsanstaltens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag å 636,900 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 192—198 i statsrådsprotokollet.

Upprätt-
hållande av
riks försäk-
ringsanstal-
tens verk-
samhet.
[53.]

För upprätthållande av riks försäkringsanstaltens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, har riksdagen å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag å 630,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t för år 1918 fastställda staten för de avlöningar och omkostnader i riks försäkringsanstalten, vilka icke äro upptagna i ordinarie stat, är av följande lydelse:

avlöning till extra tjänstemän, amanuenser och andra extra biträden samt extra vaktmästare ävensom vikariatsersättningar och ersättning till sakkunniga m. m., förslagsvis	kronor 267,000: —
hyra, förslagsvis	» 33,400: —
kostnad för uppvärmning, belysning och städning, resekostnader och traktamentsersättningar, rättegångskostnader, tryckningskostnader samt kostnader för prenumeration å tidningar och tidskrifter, för inköp av böcker och för annonsering, för anskaffning och underhåll av inventarier m. m., förslagsvis	» 88,600: —
kostnad för ortsombuden samt för andra dylika kostnader, förslagsvis	» 225,000: —
kostnad för läkarundersökning och anskaffande av läkarbetyg, då sådant ej skall av arbetsgivare bekostas, åt skadad i anstalten försäkrad samt för andra dylika kostnader, förslagsvis	» 16,000: —
<hr/>	
Summa kronor 630,000: —	

Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag innebär dels höjning av de för hyra av lokaler, kostnad för uppvärmning m. m. upptagna anslagsposterna å tillhopa 122,000 kronor med 3,400 kronor, dels upptagande av en särskild anslagspost å 11,500 kronor för gäldande av de kostnader, som äro förbundna med förvaltningen av den i 19 § av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete omförmälda fond, dels ock minskning av anslagsposten för läkarundersökning m. m. med 8,000 kronor. Den av Kungl. Maj:t äskade förhöjningen av anslaget utgör sålunda tillhopa 6,900 kronor.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, har utskottet funnit sig böra tillstyrka och får utskottet förty hemställa,

Ökat anslag.

att riksdagen må för *upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag å 636,900 kronor.

Bestridande
av statsverket
åliggande
kostnader
enligt 19 och
37 §§ i lagen
om försäkring
för olycksfall
i arbete.

54:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 54 därom gjorda framställning och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 199—201) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

Nytt anslag.

a) för bestridande av enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete uppkommande kostnader, som äro av beskaffenhet att skola gäldas av statsverket, å riksstaten under sjätte huvudtiteln från och med år 1919 uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 50,000 kronor;

b) besluta, att de försäkringsavgifter, som på grund av förstnämnda lagrum indrivits i den ordning, som för indrivning av resterande kronoutskylder är stadgad, skola uppdebiteras å berörda anslag såsom särskilda uppbördsmedel.

55:o) I punkt 55 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att avlätas i fråga om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, för bestridande av vissa omkostnader för riks-försäkringsanstalten för handläggning av ärenden rörande dylik ersättning beräkna ett förslagsanslag på extra stat för år 1919 av 18,600 kronor.

Omkostnader för handläggning av ärenden rörande ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.
[55.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

56:o) Kungl. Maj:t har i punkt 56 föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att i ämnet avlätas, på extra stat för år 1919 beräkna ett förslagsanslag av 48,460 kronor att användas till ersättning åt postsparbanken för dess bestyr med uppbörd och utbetalningar för riks-försäkringsanstalten.

Ersättning till postsparbanken för dess bestyr för riks-försäkringsanstaltens räkning.
[56.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

57:o) I punkt 57 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att i ämnet avlätas, beräkna en höjning från och med år 1919 av det ordinarie förslagsanslaget till

Statens bidrag till fiskares försäkring.
[57.]

bestridande av statens bidrag till fiskares försäkring, nu 16,000 kronor, med 18,000 kronor eller till 34,000 kronor.

Jämväl över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet.

[58.]

58:o) I anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 58 därom gjorda framställning och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 206—207) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 55,000 kronor.

Upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet.

[59.]

59:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 59 gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 208—209) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 36,300 kronor.

Medling i arbetstvister.

[60.]

60:o) I punkt 60 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 25,000 kronor, att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande och användas till ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister.

För ifrågavarande ändamål har för varje år från och med år 1907 av riksdagen på extra stat anvisats ett förslagsanslag som för åren 1907 och 1908 utgått med 20,000 kronor och därefter med 25,000 kronor årligen. *

Vid anmälan av nu förevarande anslagsäskande har departementschefen anført bl. a. följande:

»Under de senare åren har uppdraget att vara förlikningsman blivit alltmera betungande. Önskemål har därför framkommit, att förlikningsmännen måtte sättas i tillfälle att årligen åtnjuta någon ledighet utan att därför behöva vidkännas särskilda kostnader. Kungl. Maj:t har jämväl på därom gjorda framställningar under år 1917 beviljat förlikningsmännen i tre särskilda distrikt semesterledighet under en månad vardera, varjämte Kungl. Maj:t den 30 november 1917 förordnat, att ersättningen till dessa förlikningsmäns vikarier under semesterledigheten skulle utgå av det av riksdagen för år 1917 för ifrågavarande ändamål beviljade anslaget. Något överskridande av anslaget har på grund härav icke behövt ske. Det torde vara skäligt, att ifrågavarande förman för framtiden beredes samtliga förlikningsmän, därest de så önska.»

En bestämmelse om rätt till årlig semesterledighet för ifrågavarande befattningshavare har utskottet med hänsyn till denna tjänstgörings beskaffenhet och omfattning icke funnit vara tillräckligt motiverad. Utskottet håller i stället före, att frågan om sådan ledighet även hädanefter lämpligast bör ordnas så, som fallet varit under år 1917 — att förlikningsman, som finner sig i behov av semesterledighet, därom ingiver framställning till Kungl. Maj:t. Medel till vikaries avlönande torde därvid kunna utgå av det nu äskade anslaget.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 25,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande och användas till *ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister.*

61:o) Kungl. Maj:t har i punkt 61 föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor att för befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket utgå i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder.

Under-
stödjande av
den offentliga
arbetsför-
medlingen.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 210 —213 i statsrådsprotokollet.

[61.]

För ifrågavarande ändamål anvisade sistlidet års riksdag ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Med hänsyn till önskvärldheten av att organen för den offentliga arbetsförmedlingen under den ifråga om arbetsförhållandena kritiska tid, som kan befaras förestå, äro på bästa möjliga sätt rustade att fylla sin uppgift, finner sig utskottet böra tillstyrka den ökning av anslaget, Kungl. Maj:t äskat.

Utskottet hemställer alltså,

Ökat anslag.

att riksdagen må på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor att för *beframjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket* utgå i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder.

Medellösa
arbets-
sökandes
resor.

62:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i punkt 62 därom gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 213—215) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[62.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor att i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder utgå såsom *bidrag till resekostnader för medellösa arbetssökande, som av arbetsförmedlingsanstalt anvisats arbete å annan ort än där de vistas.*

Det mellan-
folkliga ar-
betsamtet i
Basel.

63:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 63 gjorda framställning hemställer utskottet,

[63.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *bidrag till det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 750 kronor.

Anslag till
yrkesinspek-
tionen.

[64.]

64:o) Kungl. Maj:t har i punkt 64 föreslagit riksdagen *dels* fastställa sådan ändring i den ordinarie staten för yrkesinspektionen, att anslagsposten å 23,280 kronor till yrkesinspektörernas och yrkesinspektorisens kontorskostnader samt vikariatersättningar m. m. från och med år 1919 upptages med ett till 26,970 kronor förhöjt belopp; *dels ock*, vid bifall härtill, från och med samma år höja det ordinarie anslaget till yrkesinspektionen med 3,690 kronor till 167,470 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 216—217 i statsrådsprotokollet.

Det ordinarie anslaget till yrkesinspektionen utgör från och med innevarande år 163,780 kronor.

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna förhöjningen av den i ordinarie staten ingående anslagsposten till yrkesinspektörernas och yrkesinspektorisens kontorskostnader samt vikariatsersättningar m. m. åsyftar att i någon mån motväga de på grund av rådande dyrtid ökade kostnaderna för renskrivning och vissa allmänna expenser.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förvarande framställning, hemställer,

att riksdagen må,

Ökat anslag.

a) fastställa sådan ändring i den ordinarie staten för yrkesinspektionen, att anslagsposten å 23,280 kronor till yrkesinspektörernas och yrkesinspektorisens kontorskostnader samt vikariatsersättningar m. m. från och med år 1919 upptages med ett till 26,970 kronor förhöjt belopp;

b) vid bifall härtill, från och med samma år höja det ordinarie anslaget till yrkesinspektionen med 3,690 kronor till 167,470 kronor.

65:o) I punkt 65 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att i ämnet avlätas, för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1919 beräkna ett förslagsanslag, högst, 24,400 kronor.

Anslag till upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet.

[65.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

66:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 66 därom gjorda framställning och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 218—221) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Bidrag till föreningen för arbetarskydd i Stockholm.

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *bidrag till bestridande av kostnaderna för den av föreningen för arbetarskydd i Stockholm anordnade permanenta utställningen av skyddsanordningar mot olycksfall och ohälsa i arbetet* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor.

Anslag till
sjukkassor,
som meddela
moderskaps-
understöd.

67:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 67 gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 222) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[67.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *understödjande av sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd*, på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor att fördelas i enlighet med de grunder och på de villkor, som av Kungl. Maj:t bestämmas.

Tillsyn över
understöds-
föreningar.

68:o) I anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 68 framställda förslag och under återopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 223—224) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

[68.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 6,000 kronor, att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för uppehållande under nämnda år av *tillsyn över understödsföreningarna*.

Inter-
nationella
föreningen
för arbets-
löshetens be-
kämpande.

69:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t under punkt 69 föreslagit riksdagen, hemställer utskottet,

[69.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *bidrag till internationella föreningen för arbetslöshetens bekämpande* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 750 kronor.

Alkoholist-
vården.

70:o) Kungl. Maj:t har i punkt 70 föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1919 anvisa:

[70.]

dels ett förslagsanslag, högst 24,700 kronor, till avlöningar och vikariatersättningar åt tjänstemän vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister;

dels ett förslagsanslag av 63,725 kronor såsom bidrag till driftkostnaderna i övrigt för samma anstalt;

dels ett förslagsanslag av 175,000 kronor såsom bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader;

dels ett förslagsanslag av 17,000 kronor till bestridande av statens kostnader för farliga alkoholister, handräckning, läkarutlåtanden, vittnesersättningar m. m.;

dels ett reservationsanslag av 30,000 kronor såsom bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter;

dels ock ett förslagsanslag, högst 3,600 kronor, till sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvården,

eller sålunda till bestridande av kostnader för alkoholistvården tillhoppa 314,025 kronor,

ävensom medgiva,

att jord, som står under kronans omedelbara disposition eller som tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespassevolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må, efter av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan särskild ersättning till kronan på de villkor i övrigt, Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, upplåtas till landsting, kommun, förening, stiftelse eller annan för anordnande av allmän alkoholistanstalt.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

71:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 71 gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 236—243) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

*Främjande av
nykterhet och
motarbetande
av drycken-
skapens
följder.*

[71.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum,

I. till *främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder* på extra stat för år 1919 anvisa ett belopp av 28,750 kronor, därav ett förslagsanslag, högst, 25,750 kronor, och ett reservationsanslag å 3,000 kronor;

II. besluta, att av nämnda förslagsanslag, högst, 25,750 kronor, skola under de villkor, som av Kungl. Maj:t provas lämpliga, utgå:

a) till främjande av svenska sällskapets för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade nykterhetssällskapets verksamhet 8,000 kronor;

b) till främjande av Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet 3,000 kronor;

c) till främjande av järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet 2,000 kronor;

d) till främjande av Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet 4,000 kronor;

till främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet 8,000 kronor;

såsom bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande verksamhet 750 kronor.

III. besluta, att ovannämnda reservationsanslag å 3,000 kronor skall ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för främjande på annat sätt av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder.

Upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet.

72:o) Kungl. Maj:t har i punkt 72 föreslagit riksdagen att för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 414,000 kronor.

[72.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 244—248 i statsrådsprotokollet.

För upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, har riksdagen å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag å 432,600 kronor.

Den nu föreliggande framställningen innebär alltså en minskning av anslaget med 18,600 kronor.

I sammanhang med angivande av de poster i den för 1918 fastställda extra staten för pensionsstyrelsen, vilka ansetts kunna för år 1919 undergå nedsättning, har departementschefen vidrört frågan om förhöjda ersättningar åt styrelsens ombud, men har departementschefen icke ansett sig böra för närvarande för sådant ändamål föreslå någon

höjning av vederbörande anslagspost. Vid sådant förhållande har utskottet ansett sig sakna anledning ingå i prövning av denna fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för *upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av 414,000 kronor.

73:o) I punkt 73 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* i avbidan på den proposition, som kan komma att i ämnet avlätas, för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd åt de personer, som äro därtill berättigade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före den 8 juni 1915, på extra stat för år 1919 beräkna ett förslagsanslag av 9,150,000 kronor,

dels ock medgiva, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaderna för statens bidrag till den jämlikt samma lag anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkring.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

74:o) Kungl. Maj:t har i punkt 74 föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kan komma att avlätas, på extra stat för år 1919 beräkna ett förslagsanslag, högst, 700,000 kronor, att utgå som bidrag till täckande av statens kostnad för understöd enligt 33 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring åt de personer, som genom lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av förstnämnda lag blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Pensionsförsäkringens genomförande.
[73.]

Bidrag till understöd åt de personer, som genom lagen den 8 juni 1915 blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen.

[74.]

Vidtagande av
åtgärder till
förebyggande
och hävande
av invaliditet.

[75.]

75:o) I punkt 75 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att av det förslagsanslag, som kan komma att för år 1919 beviljas för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd åt de personer, som äro därtill berättigade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före den 8 juni 1915, må för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet jämlikt de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under år 1919 disponeras ett belopp av högst 500,000 kronor.

Jämväl över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Ersättning
till postspar-
banken för
bestyret med
pensions-
utbetalningar
m. m.

[76.]

76:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 76 därom gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 264—265) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1919 till ersättning till postsparbanken för bestyret med pensionsutbetalningar samt biträde med den frivilliga försäkringens genomförande bevilja ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

Ersättning
till härads-
skrivarna för
uppgörande
av de i 14 §
av pensions-
försäkrings-
lagen omför-
mällda för-
teckningar.

[77.]

77:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i punkt 77 gjorda framställning och under återopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 265—267) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för beredande av ersättning till häradsskrivarna för upprättande av de i 14 § av lagen om allmän pensionsförsäkring omförmällda förteckningar på extra stat för år 1919 bevilja ett förslagsanslag å 50,000 kronor.

78:o) I förslaget till riksstat för år 1919 har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln med oförändrade belopp upptagit de hittills under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie anslagen till fattigvården i Stock-

holm och landsorten, 9,564 kronor, samt till fattigvården i allmänhet, 400,000 kronor.

Beträffande denna fråga har departementschefen (statsrådsprotokollet sid. 267 och 268) med förmälan att förslag om ny lagstiftning angående fattigvården torde komma att framläggas för innevarande riksdag framhållit, att då fattigvårdslagstiftningen närmast vore hänförlig till den å civildepartementet ankommande lagstiftningen i sociala ärenden ej endast frågan om nämnda nya lagstiftning skulle handläggas å civildepartementet utan även anslagen angående fattigvården borde i förslaget till 1919 års riksstat uppföras under sjätte huvudtiteln.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1919 under sjätte huvudtiteln med oförändrade belopp uppföra ordinarie anslagen till fattigvården i Stockholm och landsorten, 9,564 kronor, och till fattigvården i allmänhet, 400,000 kronor.

79:o) På grund av vad Kungl. Maj:t i punkt 78 föreslagit riksdagen och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 268—269) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

*Svenska
fattigvårds-
förbundet.*

[78.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till understöd åt svenska fattigvårdsförbundet å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 19,400 kronor, därav 3,000 kronor såsom bidrag till ordnande av konsulentverksamhet för barnavård.

80:o) I punkt 79 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att i ämnet avlätas, tills vidare för anordnande av statsinspektion av fattigvården å extra stat för år 1919 beräkna ett förslagsanslag, högst, 70,000 kronor.

*Statsinspek-
tion av
fattigvården.*

[79.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Anslag till
nationalföre-
ningen mot
emigrationen.

[80.]

81:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 80 gjorda framställning och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 269—275) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *understödjande av nationalföreningens mot emigrationen verksamhet* på extra stat för år 1919 bevilja ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor.

Anslag till
Hemmet
Fristad.

[81.]

82:o) I anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 81 framställda förslag och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 275—277) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *understöd åt stiftelsen Hemmet Fristad* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

Anslag till
Drottning
Sophias
skyddshem.

[82.]

83:o) Kungl. Maj:t har i punkt 82 föreslagit riksdagen att till understöd åt Drottning Sophias skyddshem på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor, att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 278—281 i statsrådsprotokollet.

Till understöd åt förevarande skyddshem anvisade sistlidet års riksdag å extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning, hemställer,

Ökat anslag.

att riksdagen må till *understöd åt Drottning Sophias skyddshem* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor, att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

Diverse.

84:o) Kungl. Maj:t har i punkt 83 föreslagit riksdagen att på extra för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 48,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för verkställande av undersökningar och arbeten för åstadkommande av en skematisk förteckning och beskrivning över Sveriges vattenfall i huvudsaklig överensstämmelse med av Kungl. Maj:t fastställd plan.

Skematisk
förteckning
och beskriv-
ning över
Sveriges
vattenfall.

[83.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 282—287 i återopade statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål anvisade sistlidet års riksdag å extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 40,500 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får alltså hemställa,

att riksdagen må på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 48,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för *verkställande av undersökningar och arbeten för åstadkommande av en skematisk förteckning och beskrivning över Sveriges vattenfall* i huvudsaklig överensstämmelse med av Kungl. Maj:t fastställd plan.

Ökat anslag.

85:o) I punkt 84 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* till bestridande av utgifterna för statens biografbyrå på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 33,000 kronor att direkt utgå av avgifter för granskning av biografbilder,

Statens
biografbyrå.

[84.]

dels ock medgiva, att reservation, som kan uppkomma å nämnda anslag, må i den omfattning, Kungl. Maj:t prövar lämplig, användas till befrämjande av sådana i samband med kinematografien stående ändamål, som Kungl. Maj:t finner vara förtjänta av statsunderstöd.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 287—290 i statsrådsprotokollet.

Till bestridande av utgifterna för statens biografbyrå har riksdagen på extra stat anvisat, för år 1913 23,000 kronor samt för vart och ett

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 6 saml. 6 häft. (Nr 6 A—6 B.)

av åren 1914—1916 26,000 kronor, samtliga beloppen i form av förslagsanslag att i första hand utgå av inflytande avgifter för granskning av biografbilder.

För åren 1917 och 1918 har riksdagen för ifrågavande ändamål på extra stat anvisat reservationsanslag å respektive 28,000 kronor och 30,000 kronor att direkt utgå av avgifter för granskning av biografbilder, varjämte riksdagen medgivit, att reservation, som kunde uppkomma å nämnda anslag, finge i den omfattning, Kungl. Maj:t prövade lämplig, användas till befrämjande av sådana i samband med kinematografien stående ändamål, som Kungl. Maj:t funne vara förtjänta av understöd.

Av föreståndarens för biografbyrån till Kungl. Maj:t ingivna framställning rörande byråns anslagsbehov för år 1919 framgår, att granskningsavgifterna för samma år väl skulle förslå till bestridande av byråns utgifter, under förutsättning att biografverksamheten icke väsentligen hämmades. Vad dessa utgifter anginge, syntes för år 1919 böra beräknas någon ökning med hänsyn till sannolikt stigande expenser, ett personligt lönetillägg för andre ordinarie granskningsmännen, någon höjning av arvoden för ordinarie granskningsmännens suppleant och för biträdande maskinist, nyinköp av biografapparat och oförutsedda omkostnader. Utgiftstegringen kunde enligt föreståndarens beräkning icke sättas lägre än 3,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning har utskottet ansett sig böra biträda och får förty hemställa,

att riksdagen må

a) till *bestridande av utgifterna för statens biografbyrå* på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 33,000 kronor att direkt utgå av avgifter för granskning av biografbilder;

b) medgiva, att reservation, som kan uppkomma å nämnda anslag, må i den omfattning, Kungl. Maj:t prövar lämplig, användas till befrämjande av sådana i samband med kinematografien stående ändamål, som Kungl. Maj:t finner vara förtjänta av understöd.

*Under-
stödjande av
det frivilliga
brand-
väsendet.*

86:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 85 därom gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 290—292) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *understöd åt Sveriges riksförbund av frivilliga brandkårer* på extra stat för år 1919 bevilja ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor.

87:o) Kungl. Maj:t har i punkt 86 föreslagit riksdagen att för fortsatt utgivande av Regeringsrättens årsbok å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag å 12,000 kronor.

Utgivande av
Regerings-
rättens
årsbok.

[86.]

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 292—293 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må, för fortsatt utgivande av *Regeringsrättens årsbok* å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag å 12,000 kronor.

Nytt anslag.

88:o) I punkt 87 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att som bidrag till skolföreståndaren J. Henrikssons i Rostock verksamhet för odling av frön för uppdragande av medicinalväxter m. m. på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

Understöd åt
J. Henriksson
för odling av
medicinal-
växter m. m.

[87.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 293—296 i statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet ansett sig böra tillstyrka. Utskottet förutsätter emellertid, att verksamheten underkastas inspektion av medicinalstyrelsen, samt att ekonomisk redogörelse för densamma till styrelsen ingives.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till bidrag till skolföreståndaren J. Henrikssons i Rostock verksamhet för *odling av frön för uppdragande av medicinalväxter m. m.* på extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

Nytt anslag.

89:o) Kungl. Maj:t har i punkt 88 föreslagit riksdagen att för fortsättande av arbetena med en allmän utredning rörande Sveriges inre vattenvägar på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 88,000 kronor.

Utredning
angående
inre vatten-
vägar.

[88.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 296—300 i statsrådsprotokollet.

Till nämnda ändamål har riksdagen å extra stat för år 1918 anvisat ett reservationsanslag av 80,000 kronor. Den höjning av anslaget, som nu ifrågasatts, är avsedd för verkställande av isundersökningar och andra undersökningar, som kunna finnas erforderliga för utredning av frågan om åtgärder för ökande av seglationen på Mälaren.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, får alltså hemställa,

Ökat anslag.

att riksdagen må för *fortsättande av arbetena med en allmän utredning rörande Sveriges inre vattenvägar* på extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 88,000 kronor.

Bekämpande
av arbetslösheten.

[89.]

90:o) I punkt 89 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kan komma att i ämnet avlåtas, å extra stat för år 1919 för bekämpande av arbetslösheten beräkna ett förslagsanslag, högst 4,000,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Extra
lönetillägg.

[90.]

91:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t i punkt 90 föreslagit riksdagen, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1918 angivna grunder, av *extra lönetillägg åt en del tjänstemän och betjante i de till civildepartementet hörande ämbetsverk och kårer* på extra stat för år 1919 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp av 12,000 kronor.

92:o) Kungl. Maj:t har i punkt 91 föreslagit riksdagen att i av- *Löneförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.*
vaktan på den proposition, som kan komma att avlätas angående bere-
dande av löneförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämför-
liga befattningshavare, för ändamålet tillsvidare bland de ordinarie an-
slagen under sjätte huvudtiteln beräkna ett belopp av 34,000 kronor.

[91.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

93:o) I punkt 92 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att från och med år 1919 höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till *Rese- och traktamentspenningar* med 100,000 kronor eller från 200,000 kronor till 300,000 kronor.

[92.]

I anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet förut under riksdagen avgivit utlåtande; varom utskottet velat härigenom

erinra.

94:o) Kungl. Maj:t har i punkt 93 föreslagit riksdagen att från och med år 1919 å riksstatens sjätte huvudtitel uppföra ett ordinarie förslagsanslag till bestridande av kostnader för kommittéer och utredningar genom sakkunniga om 280,000 kronor.

[93.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 311—312 i statsrådsprotokollet.

I enlighet med de allmänna grunderna för förskottsväsendets avveckling har Kungl. Maj:t under riksstatens särskilda huvudtitlar äskat anslag för bestridande av kostnader för kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m. I överensstämmelse med vad statskontoret hemställt i sitt över kassaförlagskommitténs betänkande avgivna utlåtande, har departementschefen ansett, att anslaget under denna huvudtitel lämpligen bör upptagas till 280,000 kronor.

Utskottets yttrande.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, hemställer,

att riksdagen må från och med år 1919 å riksstatens sjätte huvudtitel uppföra ett ordinarie förslags- *Nytt anslag.*

anslag till *bestridande av kostnader för kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å 280,000 kronor.

*Extra
utgifter.*
[94.]

95:o) I punkt 94 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att från och med år 1919 höja det ordinarie reservationsanslaget till *extra utgifter*, nu 12,000 kronor, med 20,000 kronor eller till 32,000 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet i sitt utlåtande nr 13 i förevarande ämne anfört, får utskottet hemställa,

Ökat anslag.

att riksdagen må från och med år 1919 höja det ordinarie reservationsanslaget till *extra utgifter*, nu 12,000 kronor, med 20,000 kronor eller till 32,000 kronor.

*Skrivmater-
ialier och
expenser,
ved m. m.*
[95.]

96:o) Kungl. Maj:t har i punkt 95 föreslagit riksdagen att från och med år 1919 höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.* med 100,000 kronor eller från 450,000 kronor till 550,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 312 i statsrådsprotokollet.

Den av Kungl. Maj:t äskade förhöjningen av förevarande anslag har utskottet ansett sig böra tillstyrka och får förty hemställa,

Ökat anslag.

att riksdagen må från och med år 1919 höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.* med 100,000 kronor eller från 450,000 kronor till 550,000 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

*Övriga
ordinarie
anslag.*
[96.]

97:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under sjätte huvudtiteln, har Kungl. Maj:t icke ifrågasatt annan ändring, än att för jämnande av huvudtitelns slutsumma föreslagits en ökning av det ordinarie förslagsanslaget för *bestridande av tryckningskostnader* från dess nuvarande belopp, 199,997 kronor med 60 kronor till 200,057 kronor.

Utskottet hemställer,

att samtliga ordinarie anslag under sjätte huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, må för år 1919 fastställas till samma belopp som uti innevarande års riksstat; dock att i förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, må få göras den jämkning, som för jämnande av huvudtitelns slutsumma kan bliva erforderlig.

Stockholm den 5 april 1918.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, O. Bergqvist, I. E. G. Svensson, C. G. Ekman, H. G. W. Wrangel, A. C. Lindblad, J. L. Widell, A. Pers, greve N. F. Posse och J. S. Almer samt
från andra kammaren: herrar H. Andersson i Skivarp, J. Olofsson i Digernäs, N. A. Nilsson i Kabbarp, A. Anderson i Råstock, C. Persson i Stallerhult, J. Jönsson i Revinge, O. H:son Waldén, G. Odqvist, S. Bengtsson i Norup, J. A. Ingvarson, C. R. Jansson i Falun och A. J. Andersson i Gävle.

Tabell över anslagen under riksstatens för år 1919 *sjätte* huvudtitel.

Civildepartementet.

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Departementet.				
Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> , högst			6,500	
Statsråden utan departement, 3 å 15,000 kronor			45,000	
Departementschefen			17,000	
Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.			205,400	
Övergångsstat, <i>förslagsanslag</i> , högst			15,600	
Extra föredragande för mål hos regeringsrätten, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , högst				7,000
Extra föredragande för stadsplane- m. fl. ärenden, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , högst				3,000
Handsekreterare åt statsministern, <i>förslagsanslag</i> , högst				3,000
Säger för departementet			289,500	13,000
Regeringsrätten.				
Regeringsrätten			93,700	
Överståthållarämbetet.				
Överståthållarämbetet			97,822	
Provisorisk förbättring av de hos överståthållarämbetet an- ställda extra tjänst innehavares avlöningsförmåner, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , högst				11,100
Utgivande av »Polisunderrättelser», <i>förslagsanslag</i> , högst ...				48,000
Utgifter för registrering av automobiler, <i>förslagsanslag</i> , att utgå i första hand av inflytande avgifter för registrering av automobiler				5,300
Säger för överståthållarämbetet			97,822	64,400

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Landsstaten.				
Landshövdingarna			318,500	
Tjänstemän och betjänte vid länsstyrelserna			¹⁾ 1,296,650	
Sakkunniga till biträde vid utredningar m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst			12,000	
Arvoden åt extra länsnotarier, extra länsbokhållare och övriga extra biträden vid länsstyrelserna m. m., <i>reserva- tionsanslag</i>			311,000	
Fögderiförvaltningarna			2,253,531	
Övergångsstat			¹⁾ 82,700	
Avlöning och underhåll av särskild polisstyrka på landet, <i>förslagsanslag</i>				500,000
Ersättning åt lappfogdar m. m., <i>reservationsanslag</i>				31,300
Säger för landsstaten			4,274,381	531,300
Väg- och vattenbyggnadsväsendet.				
Väg- och vattenbyggnadsstaten:				
Bestämt anslag	137,800			
Reservationsanslag:				
Expenser för allmänna arbeten	45,000			
Vägundersökningar	45,000			
Förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst			227,800	27,650
Tillfällig höjning av reservationsanslaget till vägundersökningar, <i>förslagsanslag</i> , högst				45,000
Vägar och kommunikationer			12,000	
Undersökningar av mindre hamnar och farleder m. m., <i>reservationsanslag</i>				10,000
Understödjande av brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>				¹⁾ 900,000
Anläggande eller förbättrande av vägar m. m., <i>reservations- anslag</i>				¹⁾ 4,500,000
Anläggande av enklare vägar i vissa delar av Norrland, <i>reservationsanslag</i>				¹⁾ 750,000
Anläggande av ödesbygds- och utfartsvägar inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands läns lappmarker, <i>reservations- anslag</i>				¹⁾ 250,000
Upprensning av vissa farleder i Mälaren, <i>reservationsanslag</i> ..				150,000
Jordförkluster genom kanal- och väganläggningar, <i>förslags- anslag</i> :				
Direkt anvisning	2,700			
Ersättningar	4,567		7,267	
Sveriges bidrag till den ständiga internationella föreningen för frågor rörande vägväsendet, <i>förslagsanslag</i>			365	
Säger för väg- och vattenbyggnadsväsendet			247,432	6,632,650

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater.</i>				
Medicinalstyrelsen	211,200			
Personligt avlöningstillägg till en befattningshavare i medicinalstyrelsen, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,300		
Statsmedicinska anstalten:				
Statens bakteriologiska laboratorium	73,190			
Statens rättskemiska laboratorium	18,900			
Statens farmaceutiska laboratorium, <i>förslagsanslag</i> , högst	20,100			
	92,090	20,100		
Förste provinsialläkare och provinsialläkare	1,194,500			
Provisorisk förbättring av vissa provinsialläkares avlöningsförmåner, <i>förslagsanslag</i> , högst		1) 6,600		
Ordande av bostadsförhållandena för vissa provinsialläkare, <i>reservationsanslag</i>		1) 55,000		
Avlöning åt civila läkarstipendiater, <i>reservationsanslag</i>	31,000			
Bidrag till extra provinsialläkares avlöande, <i>förslagsanslag</i>	1) 40,000		1,568,790	83,000
<i>Sjukvårdsanstalterna.</i>				
Sinnessjukvårdsanstalterna:				
Hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i> ... ¹⁾	8,200,000			
Nytt hospital å biskopsbostället Sundby, <i>reservationsanslag</i>	1,300,000			
Om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl, <i>reservationsanslag</i>	100,000			
Nytt hospital vid Hälsingborg, <i>reservationsanslag</i>	1,000,000			
Nya paviljonger för oroliga sjuka vid Sätters och Västerviks hospital, <i>reservationsanslag</i>	500,000			
Ny ekonomibyggnad vid Göteborgs hospital, <i>reservationsanslag</i>	194,600			
Bostadshus för viss betjäning vid Sätters och Västerviks hospital, <i>reservationsanslag</i>	75,000			
Paviljonger för oroliga sjuka vid Östersunds hospital, <i>reservationsanslag</i>	200,000			
Påbyggnadsarbeten vid Göteborgs hospital, <i>reservationsanslag</i>	37,500			
Anstalter för obildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i>	225,000			
Anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, <i>förslagsanslag</i>	331,000			
Epileptikanstalter, <i>förslagsanslag</i> ...	22,000			
	8,778,000	3,407,100		
Övriga sjukvårdsanstalter:				
Lasarets underhåll	15,774			
Underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska	23,500			
Underhåll av spetälskesjukhuset i Mora-Noret, <i>förslagsanslag</i>	13,800			

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver särskilt utlåtande frandeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>förslagsanslag</i>	1,200,000				
Resebidrag till vissa patienter vid kustsanatorierna, <i>förslagsanslag</i> ...	15,000				
De genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna, <i>förslagsanslag</i> , högst	250,000				
Statsbidrag till dispensärverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	70,000				
Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten, <i>förslagsanslag</i>	30,000	1,239,274	378,800		
Vanföreväsendet:					
Utvidgning av vanförestalten i Hälsingborg, <i>förslagsanslag</i> , högst.....	70,000				
Kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, <i>förslagsanslag</i>	80,000				
Polikliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, <i>förslagsanslag</i>	9,000				
Underhåll av skol- och uppfostringshem för vanföra, <i>förslagsanslag</i> ...	45,000				
Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare, <i>förslagsanslag</i>	35,000				
De i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg av föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalterna för vanföra m. m., <i>förslagsanslag</i>	69,500	238,500	70,000	10,255,774	3,855,900
<i>Hälsovård i allmänhet.</i>					
Kostnader för allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		275,000			
Ortopediska institutet		8,250			
Skyddskoppymningen, <i>förslagsanslag</i>		240,000			
Karantänsanstalten på Känsö, <i>förslagsanslag</i> , högst		16,600			
Skötsel av den å karantänsanstalten på Känsö beäntliga koloxidapparaten, <i>förslagsanslag</i> , högst			1,000		
Personligt lönetillägg åt karantänsläkaren på Känsö G. E. Hjortzberg, <i>förslagsanslag</i> , högst			500		
Svenska läkarsällskapet		3,000			
Resestipendier åt civila läkare		3,500			
Stipendier för beästande av medicinska fortsättningskurser, <i>förslagsanslag</i> , högst			6,000		
Stipendier för deltagande i förste provinsialläkarkurs, <i>förslagsanslag</i> , högst			5,000		
Kostnadsfri undervisning åt deltagare i förste provinsialläkarkurs, <i>förslagsanslag</i> , högst			5,300		
Sveriges andel i kostnaderna för den internationella hälsovårdsbyrå i Paris, <i>förslagsanslag</i>		7,000		553,350	17,800
Säger för medicinalstaten samt hälso- och sjukvården				12,377,914	3,956,700

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Sociala verk och inrättningar.				
Riksförsäkringsanstalten:				
Riksförsäkringsanstalten	104,800			
Upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet, <i>förslagsanslag</i>		636,900		
Kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete, <i>förslagsanslag</i>	50,000			
Handläggning av ärenden rörande ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, <i>för-</i> <i>slagsanslag</i>		¹⁾ 18,600		
Ersättning åt postsparbanken för dess bestyr med uppbörd och utbetalningar för riksförsäkringsanstalten, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>		¹⁾ 48,460		
Statens bidrag till fiskares försäkring, <i>förslagsanslag</i>	¹⁾ 34,000		188,800	703,960
Försäkringsrådet:				
Försäkringsrådet			64,300	
Upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>				55,000
Socialstyrelsen:				
Socialstyrelsen	173,500			
Upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , högst		36,300		
Medling i arbetstvister, <i>förslagsanslag</i>		25,000		
Offentliga arbetsförmedlingen i riket, <i>förslagsanslag</i>		100,000		
Underlättande av medellösa arbetssökandes resor, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>		10,000		
Mellanfolkliga arbetsamtet i Basel, <i>förslagsanslag</i> , högst ..		750	173,500	172,050
Arbeterskydd:				
Yrkesinspektionen	167,470			
Upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , högst		¹⁾ 24,400		
Permanent utställningen i Stockholm av skyddsanord- ningar mot olycksfall och ohälsa i arbetet, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , högst		4,000	167,470	28,400
Socialförsäkring:				
Sjukkasväsandets befrämjande, <i>förslagsanslag</i>	1,550,000			
Sjukkasor, som meddela moderskapsunderstöd, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>		70,000		
Tillsyn över understödsföreningarna, <i>förslagsanslag</i> , högst		6,000		
Internationella föreningen för arbetslöshetens bekämpande, <i>förslagsanslag</i> , högst		750	1,550,000	76,750
Nykterhetsverksamhet:				
Alkoholisträfd:				
Avlöningar och vikariatersättningar åt tjänste- män vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, <i>förslagsanslag</i> , högst	¹⁾ 24,700			
Bidrag till driftkostnaderna i övrigt för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, <i>för-</i> <i>slagsanslag</i>	¹⁾ 63,725			
Bidrag till erkända och enskilda alkoholist- anstalters driftkostnader, <i>förslagsanslag</i>	¹⁾ 175,000			
Statens kostnader för farliga alkoholister m. m., <i>förslagsanslag</i>	¹⁾ 17,000			

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Bidrag till anordnande av erkända alkoholist- anstalter, <i>reservationsanslag</i> ¹⁾ 30,000				
Sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ären- den rörande alkoholistvården, <i>förslagsanslag</i> , högst ¹⁾ 3,600		314,025		
Främjande av nykterhet och motarbetande av drycken- skapens följder: <i>Förslagsanslag</i> , högst 25,750 <i>Reservationsanslag</i> 3,000		28,750		342,775
Allmänna pensionsförsäkringen: Pensionsstyrelsen 333,400	333,400			
Upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet, <i>förslags- anslag</i> 414,000		414,000		
Statens kostnad för pensionstillägg och understöd åt de personer, som äro därtill berättigade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring, <i>förslagsanslag</i> ¹⁾ 9,150,000		¹⁾ 9,150,000		
Bidrag till understöd åt de personer, som genom lagen den 8 juni 1915 blivit delaktiga i den allmänna pen- sionsförsäkringen, <i>förslagsanslag</i> , högst ¹⁾ 700,000		¹⁾ 700,000		
Ersättning till postsparbanken för bestyret med pensions- utbetalningar m. m., <i>förslagsanslag</i> 140,000		140,000		
Ersättning till häradskrivarna för pensionsförteckningar, <i>förslagsanslag</i> 50,000		50,000	333,400	10,454,000
Fattigvård: Fattigvården i Stockholm och landsorten 9,564 Fattigvården i allmänhet, <i>förslagsanslag</i> 400,000	9,564 400,000			
Svenska fattigvårdsförbundet, <i>förslagsanslag</i> , högst 19,400		19,400		
Statsinspektion av fattigvården, <i>förslagsanslag</i> , högst ¹⁾ 70,000		¹⁾ 70,000	409,564	89,400
Diverse sociala ändamål: Nationalföreningens mot emigrationen verksamhet, <i>förslags- anslag</i> , högst 10,000		10,000		
Stiftelsen »Hemmet Fristad», <i>förslagsanslag</i> , högst 10,000		10,000		
Drottning Sophias skyddshem, <i>förslagsanslag</i> , högst 4,000		4,000		24,000
Säger för sociala verk och inrättningar			2,887,034	11,946,385
Försäkringsinspektionen.				
Upprätthållande av försäkringsinspektionens verksamhet, <i>reser- vationsanslag</i> , att av bidrag till försäkringsinspektionen di- rekt utgå			59,300	

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Diverse.				
Schematisk förteckning och beskrivning över Sveriges vattenfall, <i>reservationsanslag</i>				48,000
Bestridande av utgifterna för statens biografbyrå, <i>reservationsanslag</i> , att av avgifter för granskning av biografbilder direkt utgå				33,000
Sveriges riksförbund av frivilliga brandkårer, <i>förslagsanslag</i> , högst				2,500
Regeringsrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>				12,000
Odling av frön för uppdragande av medicinalväxter m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst				3,000
Allmän utredning angående Sveriges inre vattenvägar, <i>reservationsanslag</i>				88,000
Bekämpande av arbetslösheten, <i>förslagsanslag</i> , högst				¹⁾ 4,000,000
Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>				12,000
Löneförbättring för vissa vaktmästare m. fl.			¹⁾ 34,000	
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			375,000	
Rese- och traktementspenningar, <i>förslagsanslag</i>			²⁾ 300,000	
Postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser, <i>förslagsanslag</i>			1,430,000	
Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>			280,000	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			32,000	
Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>			550,000	
Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			199,997	
Säger för diverse			3,200,997	4,198,500
Summa			23,528,080	27,342,885

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.

²⁾ Beloppet beviljat av riksdagen.